

Kőröshegy község

Környezetvédelmi programja

2016-2020

1. sz. kép: Kőröshegy község, látkép

Megbízó: Kőröshegy Község Önkormányzata

8617 Kőröshegy, Petőfi Sándor u. 71.

Készítette: M.L.K. Kapos2002. Kft.

7400, Kaposvár, Bartók Béla utca 120.

Szakértő:

Kovács Katalin, környezetmérnök

Kardos Beáta, környezetmérnök

hulladékgazdálkodási szakértő
SZKV-1.1.

Kamarai szám: 14-00801

Tartalom

A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI, MÓDSZERTANA, JOGSZABÁLYI HÁTTERE	6
Általános alapelvek.....	6
A PROGRAMKÉSZÍTÉS MÓDSZERTANA.....	7
Jogsabályi háttér	8
A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KIDOLGOZÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ FŐBB TERVEK, PROGRAMOK	11
Kapcsolódó dokumentumok	11
A környezetvédelmi program illeszkedése a megyei, regionális és országos tervekhez, programokhoz	11
Nemzeti Környezetvédelmi Program	11
Somogy megyei Környezetvédelmi Program	14
TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA	21
Elhelyezkedés, terület, népesség, történelmi áttekintés	22
Levegő	23
Levegőminőségi határértékek:	23
Légszennyezettséget okozó tényezők	24
Zöldterület gazdálkodás	26
Víz, szennyvíz.....	26
Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalása a vízminőség területén.....	27
Vízminőség védelem.....	27
Közszolgáltatás	28
Ivóvíz minőség	29
Felszíni vizek	30
Vízrendezés, árvízvédelem, csapadékvíz elvezetés	32
Szennyvízelvezetés és tisztítás	32
Talaj és természetvédelem.....	35
A terület általános jellemzése	35
Földrajzi fekvése	35
Geológiai viszonyok, felszínfejlődés	35
Mai morfológiai kép	36
Domborzati viszonyok	36
Mezőgazdaság	36
Klíma	37

Természetes növénytársulások, erdőtársulások	37
Állatvilág	38
Hulladékgazdálkodás	40
Közzszolgáltatás	41
Közzszolgáltatás műszaki tartalma:	41
Települési szilárd hulladék.....	42
Elkülönítetten gyűjtött csomagolási hulladék	43
Inert hulladékok	43
Veszélyes hulladékok.....	43
A képződő hulladék mennyiségének várható alakulása:.....	44
Közterület tisztítás.....	44
Az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége.....	45
Zaj-, és Rezgésterhelés	45
Zaj-, és rezgésterhelési határértékek	46
Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken	46
Az emberre ható rezgés vizsgálati küszöbértékei és terhelési határértékei az épületekben	47
Energiagazdálkodás	48
Gázellátás	48
Villamos energiaellátás.....	48
A lakosság környezet, szemlélet és tudatformálása	49
Szükséges intézkedések lokalizációja	50
Környezetvédelmi felmérés.....	50
I. blokk: A környezet állapota és az egészség közötti kapcsolat megítélése	50
II. blokk: Tájékozódás környezeti ügyekben.....	51
.....	51
III. blokk: Kedvező környezetállapotok, környezeti konfliktusok (általában).....	51
IV. blokk: Jellemző környezeti konfliktusok.....	53
V. blokk: A lakosság környezeti aktivitásának területei	54
Kiertékelés összefoglalás	56
Környezeti problémák összegzése.....	56
Fogalmak	64

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény kimondja, hogy a környezetvédelmi tervezés alapja a hatévente megújítandó, az Országgyűlés által jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program. Az önkormányzatoknak a Nemzeti Környezetvédelmi Programban (NKP) foglalt célokkal, feladatokkal és a települések rendezési tervével összhangban illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozni. Az elkészített programot a képviselő testület elé kell terjeszteni, és szükséges annak jóváhagyása. A tervet a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre meg kell küldeni.

A program elkészítésén felül az önkormányzat helyi rendeletben más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

A jogszabály 48 §/B bekezdése szerint a települési környezetvédelmi programnak tartalmaznia kell, a következő hatótényezők vizsgálatát:

- a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
- a zöldfelület-gazdálkodással,
- a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- az ivóvízellátással,
- a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- a kommunális szennyvízkezeléssel,
- a településihulladék-gazdálkodással,
- az energiagazdálkodással,
- a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

E kötelező tartalmi elemeken foglaltakon túl a települési környezetvédelmi program - a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban – szükséges, hogy tartalmazza:

- a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:
 - a területhasználattal,
 - a földtani képződmények védelmével,
 - a talaj, illetve termőföld védelmével,
 - a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
 - a rekultivációval és rehabilitációval,
 - a természet- és tájvédelemmel,
 - az épített környezet védelmével,
 - az ár- és belvízgazdálkodással,
 - az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
- a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPELVEI, MÓDSZERTANA, JOGSZABÁLYI HÁTTERE

Általános alapelvek

A környezetvédelmi program kidolgozásakor figyelembe vettük az Európai Unió és a hazai környezetpolitikai irányelveket.

Ezek az alapelvek az alábbiak:

- **Magas szintű környezetvédelem elve.**
- **Elővigyázatosság elve:** a környeztkárosítás és a szennyező anyagok termelésének elkerülése.
- **Megelőzés elve:** a lehetséges környezeti szennyező hatásokat a szennyezés forrásánál kell megszüntetni, ezáltal a szennyezés szétterjedését meggátoljuk.
- **Helyreállítás elve:** a károkozó minden esetben köteles gondoskodni a tevékenysége által az okozott környeztkárosodás megszüntetéséről, helyreállításáról
- **Felelősség elve:** a környezethasználók felelősséggel tartoznak tevékenységeik környezetre gyakorolt hatásaiért
- **Együttműködés elve:** a környezeti problémák akkor a legjobban megoldhatók, ha az érdekelt felek összehangoltan cselekednek.
- **A „szennyező fizet” elv:** a környezeti kár költségeit a kár okozója fizeti meg.
- **Nyilvánosság elve:** mindenkinek joga van a környezetre vonatkozó tényeknek, adatoknak, így különösen a környezet állapotának, a környezet szennyezettség mértékének, a környezetvédelmi

tevékenységeknek, valamint a környezet emberi egészségre gyakorolt hatásainak megismerésére.

- **Tájékoztatás elve:** társadalmi részvétel a jogszabálytervezetek, szakmai anyagok, koncepciók elkészítésében, egyeztetési folyamatában való együttműködés a civil szervezetekkel.
- **Gazdaszemlélet elve:** tulajdonosi gondolkodást, gondoskodást jelent.
- **Fenntartható fejlődés elve:** „a környezetünkkel úgy kell gazdálkodnunk, mintha az unokáinktól kaptuk volna kölcsön”
- **Szubszidiaritás elve:** fontos, hogy az egyes környezetvédelmi kérdésekben a megfelelő hatóságok (helyi, regionális, nemzeti vagy nemzetközi) a megfelelő arányú munkamegosztásban járjanak el.
- **Partnerség elve:** párbeszédre és együttműködésre kell törekedni az önkéntes, az üzleti és az állami szektor között, valamint egyeztetni kell a lakossággal a társadalmi szervezetekkel a környezetvédelmi problémák megoldása érdekében.
- **Integrálás alapelve:** az 1997-es Amszterdami Szerződés kimondja, hogy a környezetvédelem nem tekinthető külön szektornak, hanem integrálni kell a gazdaságpolitikába és a társadalmi tevékenységekbe. Ezért a társadalom valamennyi szektorának részt kell vállalnia a környezet iránti felelősségből. A környezetpolitikának összhangban kell lennie más politikákkal, illetve minden szektorpolitikába be kell ágyazódnia.
- **Mérhető teljesítmények elve:** a végrehajtás ütemezésénél, az emberi egészség szempontjából legfontosabb illetve a legnagyobb környezeti haszonnal járó beruházásokat soroljuk előre.

A PROGRAMKÉSZÍTÉS MÓDSZERTANA

A programkészítés módszertanát az NKP szerkezetének és az 1995. évi LIII. törvényben – a környezet védelmének általános szabályairól - előírt tartalomnak megfelelően alakítottuk ki, figyelembe véve a tervezés sajátosságait. A tervezés rendszerét az alábbiak szerint építettük fel:

1. **HELYZETÉRTÉKELÉS** (a település és térsége környezeti állapota)
2. **ELÉRNI KÍVÁNT CÉLOK MEGHATÁROZÁSA**
3. **STRATÉGIAI PROGRAM**
4. **OPERATÍV PROGRAM**
5. **MEGVALÓSÍTÁS**
6. **MONITORING**

Figyelembe véve, hogy a környezetvédelmi program időszaka 6 év, így fontos, hogy a település jövőbeni fejlődését meghatározó tényezők alapos feltárása, az adottságokra és a gazdasági – társadalmi összefüggésekre rámutató helyzetelemzés elkészítése. A helyzetelemzés és az ebből levonható következtetések megalapozásához három, egymást jól kiegészítő módszert alkalmaztunk.

1. Tervelemzések, dokumentum elemzések

A hatályos országos, regionális, kistérségi, megyei és település szintű koncepciók, tervek elemzéséből a településre vonatkozó elemeket emeltük ki, megvizsgáltuk ezek kapcsolódását, koherenciáját.

2. Környezetvédelmi adatbázisok elemzése

Az elemzéseket nagy pontosságú adatbázisok strukturálásával végeztük. Az adatpontatlanság és az adatszolgáltatási kultúra alacsony szintje egyes esetekben gátolta az objektív adatsorokon alapuló elemzések elvégzését.

3. Helyszíni megbeszélések

A jövőben célállapot elérését biztosító programpontok megfogalmazását a környezetállapot értékelés támasztja alá, amely a megbeszéléseken megfogalmazott környezetfejlesztési feladatokkal kapcsolatos vélemények támasztják alá. Ezek a javaslatok kiindulási alapot szolgáltattak a tervezésnél, egyben biztosították a széleskörű szakmai, társadalmi háttérrel a problémák jellegének, fontosságának megfogalmazásánál, a megoldások ütemezésénél. Mindezek alapján a település környezeti politikáját befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelését és rendszerezését végeztük el SWOT - analízissel, a beavatkozási területek meghatározásával, továbbá a fejlesztési prioritások kibontásával.

Jogszabályi háttér

ÁLTALÁNOS JOGSZABÁLYOK

- a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. Törvény;
- a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény;
- a Biológiai Sokféleség Egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi LXXXI. törvény;
- a Magyar Köztársaságnak az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben és az Európai Környezeti Tájékoztató és Megfigyelő Hálózatban való részvételéről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló 2001. évi XCVII. törvény;
- a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet;
- a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programról és a bevezetéséhez szükséges intézkedésekről szóló 2253/1999. kormányrendelet;
- a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló 18/2013. (III. 28.) OGY határozatból eredő kormányzati feladatok meghatározásáról szóló 2037/2013. (XII. 30.) Korm. határozat;
- az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 323/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet;
- a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról szóló 29/2008. (III. 20.) OGY határozat;
- a 2015–2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat.

LEVEGŐTISZTASÁG – VÉDELEM

- a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet;
- a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 292/2015. (X. 8.) Korm. rendelet;
- a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet;
- a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról szóló 6/2011. (I. 14.) VM rendelet, valamint a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet módosításáról szóló 33/2015. (VI. 25.) FM rendelet;
- a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. KöM-EüM-FVM együttes rendelet;
- a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet módosításáról szóló 4/2004. (IV. 7.) KvVM-ESZCSM-FVM együttes rendelet;
- a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. KvVM rendelet.

VÍZ ÉS TALAJVÉDELEM

- a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény;
- a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtő területek kijelöléséről szóló 240/2000. kormányrendelet;
- a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet;
- a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet;
- az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet;
- a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény;
- a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet;
- a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet;
- Magyarország települési szennyvíz-elvezetési és -tisztítási helyzetét nyilvántartó Településsoros Jegyzékről és Tájékoztató Jegyzékről, valamint a szennyvíz-elvezetési agglomerációk lehatárolásáról szóló 379/2015. (XII. 8.) Korm. rendelet;
- A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. kormányrendelet;

- a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet;
- vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet;
- a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet;
- az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételeinek részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendelet;
- a közcélú ivóvízművek, valamint a közcélú szennyvízelvezető és -tisztító művek üzemeltetése során teljesítendő vízügyi és vízvédelmi szakmai követelményekről, vizsgálatok köréről, valamint adatszolgáltatás tartalmáról szóló 16/2016. (V. 12.) BM rendelet.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.);
- a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet;
- a közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről szóló 317/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet;
- Az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervre (továbbiakban: OHKT) vonatkozó részletes szabályokról szóló 68/2016. (III. 31.) Korm. rendelet;
- az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet kijelöléséről, feladatköréről, az adatkezelés módjáról, valamint az adatszolgáltatási kötelezettségek részletes szabályairól szóló 69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet;
- az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet részére történő adatszolgáltatás tartalmáról és rendjéről szóló 12/2016. (V.24.) NFM rendelet;
- a Koordináló szerv által fizetendő hulladékgazdálkodási szolgáltatási díjról szóló 13/2016. (V.24.) NFM rendelet;
- a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet;
- bizonyos veszélyes hulladékkal összefüggésben felmerült közegészségügyi kérdések megoldására irányuló feladatokról szóló 1803/2014. (XII. 19.) Korm. határozat;
- a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló, Bázelen, 1989. március 22. napján aláírt Egyezmény módosításainak kihirdetéséről szóló 240/2005. (X. 27.) Korm. rendelet.

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KIDOLGOZÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ FŐBB TERVEK, PROGRAMOK

Az országos szintű fejlesztési politika a mindenkori kormányzati politika függvénye és ez határozza meg a regionális, megyei, kistérségi és helyi fejlesztési politika lehetőségeit is.

Ennek sikere a tényleges forrásteremtés és finanszírozás mellett azon is múlik, hogy a régiós, megyei, kistérségi szint milyen jogosítványokat kap a fejlesztési folyamatban, milyen döntési és közvetlen forráselosztási jogkörrel, önállósággal bír. A jelen programozási ciklusban az operatív programok elosztása nagy figyelmet fordít a területi elosztásra, nem véletlen, hogy a Területi Operatív Programok a helyi adottságokat is figyelembe veszik. Más OP-k nagyobb területek fejlesztéseit hivatottak megoldani.

Kapcsolódó dokumentumok

A program készítésekor figyelembe vettük, illetve felhasználtuk az alábbi környezetvédelmi vagy ahhoz kapcsolódó országos és megyei terveket, programokat is, hiszen ezekkel megegyezően tervezhető csak meg a térség környezetvédelmi programja:

Országos programok:

Nemzeti Környezetvédelmi Program 2015-2020

Országos területfejlesztési koncepció

Regionális programok:

A Dél-Dunántúli Régió Környezetvédelmi Programja

Dél-balatoni berek Natura2000 terület fenntartási terve

Megyei programok:

Somogy megyei Területrendezési Terv

Somogy megye Környezetvédelmi programja

Települési programok:

Kőröshegy Község rendezési terve

Kőröshegy Község Gazdasági Programja

[A környezetvédelmi program illeszkedése a megyei, regionális és országos tervekhez, programokhoz](#)

Nemzeti Környezetvédelmi Program

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény is kimondja, a környezetvédelmi tervezés alapja a Nemzeti Környezetvédelmi Program. A 2015-2020-as időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Program ezen program kidolgozásakor már elkészült. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.
- Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják.

A Program keretstratégia, amelynek végrehajtása az EU, nemzetközi támogatások, az éves költségvetés és az ország teherbíró képessége függvényében alakul. A Program megvalósítása elsősorban nem többlet-ráfordítási igényt jelent, hanem a tervezhető források koordinált, hatékony, a prioritásokhoz igazodó felhasználását célozza. Emellett az intézkedések számos esetben többletforrást generálnak (pl. energiatakarékosság és -hatékonyság az erőforrás felhasználás és kibocsátás csökkentése mellett folyamatos pénzügyi megtakarításokat is eredményez, melyek más fontos célokra is felhasználhatók), illetve hozzájárulnak a foglalkoztatás növeléséhez (pl. az agrár-környezetgazdálkodás, környezeti ipar, környezeti infrastruktúra fejlesztéséhez kapcsolódó intézkedések, beruházások jelentős munkahelyteremtő és megtartó hatással rendelkeznek).

A Program finanszírozásán belül meghatározó szerepe van az EU és egyéb nemzetközi támogatásnak, valamint a hazai költségvetési társfinanszírozásnak. A környezetvédelmi fejlesztések a 2014-2020 időszakban alapvetően a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretein belül jelennek meg, de természetesen a környezetpolitika integrációja lehetővé és egyben szükségessé teszi azt, hogy más operatív programok is hozzájáruljanak a hazai környezetpolitikai célok megvalósításához.

A Program megfelelő végrehajtása az egész társadalom részvételét igényli, melynek során a legszélesebb körű partnerség megvalósítása szükséges. Ebben a kormányzat aktív partnerei az önkormányzatok, a vállalkozások, a gazdálkodók, a tudományos, oktatási-nevelési, szakmai intézmények és civil szervezetek, valamint a lakosság. Az együttműködés fontos eleme az országos, megyei és települési szintű feladatok összehangolása is annak érdekében, hogy az adott feladatok megoldása azon a szinten valósuljon meg, ahol az a leghatékonyabban biztosítható és a megfelelő tudás és helyismeret rendelkezésre áll.

A Program feladata, hogy az ország adottságait, a társadalom hosszú távú érdekeit és jövőbeni fejlődési céljait, valamint a globális felelősségből és a nemzetközi együttműködésből, EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. A Program a stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet előírásai szerint szakpolitikai stratégia, az átfogó környezetügyi szakpolitikai területre vonatkozó jövőkép elérésének stratégiai tervdokumentuma. A környezetvédelmi törvényben foglaltak alapján a 2015-2020 közötti időszakra szóló Program az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és fenntartható

használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos átfogó környezetvédelmi terv. A jogszabályokban foglaltaknak megfelelően a Program részét képezi a IV. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv.

Az NKP3 célkitűzései:

ÁTFOGÓ CÉL:

A Program céljainak meghatározása a SWOT elemzés megállapításainak figyelembevételével történt. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. A környezetügy átfogó felelőssége, hogy feladatai magas színvonalú ellátásával segítse elő az ország társadalmi-gazdasági fejlődését, ugyanakkor tudatosan lépjen fel a társadalmi és környezeti értékek rombolása ellen és hatékonyan közreműködjön a környezeti szemléletformálásban. Ez átfogó, rendszerszemléletű megközelítést és a környezeti szempontoknak az élet minden területén való figyelembe vételét teszi szükségessé.

A helyzetelemzés és a SWOT-elemzés alapján, a jövőképhez és az átfogó célkitűzéshez kapcsolódóan a Program három stratégiai célt határoz meg:

1. - Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása. Cél a jó életminőség és az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.
2. - Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata. Cél a stratégiai jelentőségű természeti erőforrások, természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.
3. - Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése. Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntartható termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználatosság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkent a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Mindhárom célhoz kapcsolódik a klímaváltozáshoz való alkalmazkodási képesség és a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet- és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok, aszály) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

Horizontális cél a társadalom környezettudatosságának erősítése. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

A Program stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják. A konkrét, számszerű célokat a stratégiai területek tartalmazzák. A stratégiai célok megvalósítása azonban - ahogy ezt a helyzetértékeléssel foglalkozó fejezetben szereplő hajtóerők és összetett hatásfolyamataik is mutatják - nem csupán környezetpolitikai feladat. A Program irányultsága ezért kettős: egyrészt a problémák gyökerének bemutatásával ösztönzi a hajtóerők pozitív irányú megváltoztatását, másrészt biztosítja a környezetügy terén ehhez szükséges intézkedések megtételét.

Somogy megyei Környezetvédelmi Program

A környezetvédelem az önkormányzatok, állami szervek, gazdálkodók és sok más szereplő együttműködését igényli. Az egyes környezetvédelmi ügyekben nagyon eltérő az önkormányzatok befolyása, hatásköre.

A megyei környezetvédelmi program kialakítása során ezt tekintették kiindulópontnak, hiszen a program az önkormányzatok számára készült. A programpontokat megalapozó környezetállapot értékelés széleskörű vizsgálaton alapult. Elkészítése során megvizsgálták a megye környezetállapotára ható legfontosabb tényezőket.

A környezetállapotot tárgyaló hosszabb szakmai fejezetek a széles körű áttekintést szolgálják. Az önkormányzati nézőpont itt is megjelenik annyiban, hogy a problémák tárgyalásánál nagyobb hangsúlyt kapnak az önkormányzati hatókörbe tartozó ügyek és a megoldást szolgáló megoldások. (Ennek kiegészítésére szakterületi fejezetek is készültek, amelyek a szokásos környezetvédelmi tematika szerint is tárgyalják az ügyeket.)

Ez a vizsgálati módszertan Somogy megye esetében nem bizonyult erőltetettnek, mert a megye környezeti problémáit nagy részben a településekhez kötődő hatótényezők okozzák (hulladék, szennyvíz,

közlekedés). A környezeti problémáknak ez a jellege nagyon fontos a megoldási irányok kijelölésénél, ugyanis a környezet megvédése érdekében nem a külső szennyezőkkel szemben kell föllépni alapvetően, hanem a települések életének szabályozásában, fejlesztésében kell előrelépni. (Ez nem csökkenti a környezetvédelemben hatáskörrel rendelkező hatóságok szerepét, hanem kiegészíti azt.)

A programpontokban – a környezetre ható ügyek széles köréből – döntően az önkormányzati hatókörbe tartozó intézkedések jelennek meg. Ezek között természetesen szerepelnek együttműködést, koordinációt előíró pontok és olyan kezdeményezések (lobbizás), amelyek más szervek intézkedéseit célozzák.

A programpontokat egy-egy problémakör szerint csoportosították. Egy-egy ilyen alprogramot a témakör (hulladék, vízszennyezés, közlekedés stb.) összefoglaló értékelése előzi meg, amely tömören értékeli a problémák jelentőségét és megoldási irányait.

Az alprogramokban a megfogalmazott intézkedésekkel néhány év alatt jelentős előrelépés valósítható meg az adott témakörben. Ez az időtáv megfelel a Nemzeti Környezetvédelmi Program hatéves tartamának. A problémakörökön belül az egyes intézkedések – jellegüknél fogva – rövid vagy hosszabb idő alatt végezhetőek el, esetleg folyamatosan végzendők.

A programpontok a települési önkormányzatok által operatíván megvalósítható feladatokat fogalmazzák meg. Ezek elvégzését nagy mértékben segíthetik a kistérségekben alkalmazott környezetvédelmi szakemberek; a megyei önkormányzat főként koordinációval, információadással segítheti elő a folyamatot.

A települési szilárd hulladékokkal kapcsolatos problémák megoldására az alábbi célkitűzéseket fogalmazza meg a program:

Hull_1. A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás megszervezése minden településen.

Hull_2. A települések területén a közszolgáltatás kiterjesztése, lehetőség szerint minden lakott ingatlanra. Kiegészítő hulladékgyűjtési megoldások alkalmazása további területeken, ahol hulladék keletkezik (hétvégi házak, szőlőhegy stb.).

Hull_3. A települési hulladékgazdálkodás, közszolgáltatás jogi kereteinek rendezése:

A közszolgáltatás díjának megállapítása az új kormányrendelet szerint.

Önkormányzati rendelet alkotása a hulladékgazdálkodásról, ahol még nincsen. Ezen belül a hulladékégetés szabályozása, ahol ez szükséges.

A közszolgáltatási szerződés módosítása. Pályázat kiírása a közszolgáltatásra, szükség szerint.

Hull_4. Helyi és megyei hulladékgazdálkodási terv készítése. Ennek megalapozására hulladékelemzés elvégzése (összetevők és részarányuk megállapítása, köztük a komposztálhatóké).

Hull_5. A települési szilárd hulladék ártalmatlanítását szolgáló korszerű, gazdaságos létesítmények kialakítása, ahol ez szükséges. Somogy megyében reálisan lerakók és átrakó állomások tervezhetők. A lerakók létesítését geológiai vizsgálatokkal kell megalapozni (alkalmasság, kisebb költségű helyek kiválasztása).

Hull_6. Lerakók és más kezelő létesítmények felülvizsgálata, korszerűsítése.

Üzemelő hulladéklerakókra teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatot kell végezni 2003. január 1-jéig, ez alapján a környezetvédelmi felügyelőség megállapítja a szükséges intézkedéseket és azok határidejét.

Más hulladékkezelő létesítményekre ütemterv kidolgozása az előírt követelmények teljesítésére 2002. június 29-éig.

Hull_7. A települési szilárd hulladék veszélyes összetevőinek (szárazelem stb.) minél nagyobb arányú gyűjtése és ártalmatlanítása.

Hull_8. A hasznosítható hulladékok (papír, üveg stb.) gyűjtésének beindítása, ahol ez lehetséges, megfelelő feldolgozási háttérrel.

A lehetséges gyűjtési formák beindítása, a lakosság bevonása, megnyerése, a tevékenységek rendszeres értékelése.

A hulladékhasznosításhoz, külön gyűjtéshez szükséges létesítmények kialakítása: gyűjtőpontok, hulladékudvarok, hulladékválogatók, -tárolók stb.

Hull_9. A komposztálható hulladék mennyiségének 25%-os csökkentése 2004. július 1-jéig: a rendszer kidolgozása és bevezetése, komposztáló telepek létesítése.

A vízellátással, szennyezett vizekkel kapcsolatos problémák megoldására az alábbi célkitűzéseket fogalmazza meg a program:

Víz_1. A szennyezett vizek kezelésének megoldása:

Legsürgősebben a sérülékeny és a távlati vízbázisok védőterületén, valamint az érzékeny területeken és a termálvizet adó vízbázisok területén;

Mindenütt költségtakarékos megoldásokkal, amelyek az üzemeltetés során is elfogadható költséggel járnak.

Víz_2. A korszerű és elfogadható költségű (beleszámolva az üzemeltetési költséget is) megoldások megtalálása a különböző településekre, településrészekre megyei szinten:

A megfelelő műszaki megoldások összegyűjtése (köztük korszerű természetközeli szennyvíztisztítók és közműpótlók);

A tapasztalatok (köztük a tabi térség tapasztalatainak) elemzése;

Ajánlások, támogatási irányelvek megfogalmazása;

Ez alapján a közösen kialakítandó létesítmények célszerű térbeli elhelyezése, az ennek megfelelő agglomerációk kialakítása (részvétel az agglomerációkat kijelölő döntési folyamatban, lobbizás).

Víz_3 A keletkező szennyezett vizek kezelését szolgáló létesítmények megvalósítása a támogatási lehetőségek kihasználásával: csatornázás, szennyvíztisztítás, közműpótlók (figyelemmel a csatornán elvezetni tervezett szennyvíz tisztítására).

Víz_4. A kezelést szolgáló létesítmények megfelelő kihasználása a környezetvédelem érdekében:

A lakások, intézmények rákötése a csatornahálózatra, közműpótlókra;

A szennyvíztisztítók, közműpótlók biztonságos üzemeltetése, az ehhez szükséges fejlesztések, karbantartások;

Egy-egy vízfolyás vízgyűjtőjén vízminőségi ellenőrző program indítása;

Szennyvíziszap teljes körű elhelyezése.

Víz_5. A települési folyékony hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás megszervezése a települések teljes, nem csatornázott területére.

Víz_6. A települési folyékony hulladék kezelésének szabályozottabb mederbe terelése: az illegális leürítések és a különösen kirívó esetek ellenőrzése és szankcionálása.

Víz_7. Meg kell kezdeni és mihamarabb el kell végezni a sérülékeny és a távlati vízbázisok védelembe helyezését, ezen belül elsősorban:

A települési szennyvíz, folyékony hulladék kezelését, másutt történő elhelyezését;

A vadlerakók és nem megfelelő hulladéklerakók felszámolását;

A mezőgazdasági vegyszer és műtrágyahasználat korlátozását;

Más, veszélyt jelentő gazdasági tevékenységek korlátozását, áttelepítését.

A közlekedéssel kapcsolatos problémák megoldására az alábbi célkitűzéseket fogalmazza meg a program:

Közl_1. A településeket elkerülő utak építése:

Új közút csak a településeket elkerülő módon épülhet (különös tekintettel a Balaton-térségben előirányzott két új útra), és a természetvédelmi szempontok érvényesítésével (az élőhelyek kapcsolatának fenntartásával);

A 61, 65, 67 és 68 sz. főút kritikus szakaszain elkerülő szakaszok építése, a többi helyen az építés előkészítése.

Közl_2. A települések átkelési szakaszain a forgalom biztonságossá tétele:

Az előírt sebesség betartását elősegítő – gépjárműveket kímélő – műszaki megoldások;

A biztonságos gyalogosközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek stb.);

A közlekedés környezeti hatásait mérséklő növényzet telepítése.

Közl_3. A közúthálózat indokolt összeköttetéseinek megteremtése a természetvédelmi szempontok betartásával.

Közl_4. A vasúti közlekedés fejlesztése:

A 41-es vonal nemzetközi tranzitforgalomra való kiépítése (kétvágányúsítás, sebességnövelés, kombinált fuvarozás fejlesztése);

A 30-as vonal intenzív tömegközlekedésre alkalmassá tétele (kitérési lehetőségek, járatsűrítés stb.);

Korszerűtlen mellékvonalak fejlesztése.

Közl_5. A kisvasutak és a kerékpárutak – főként idegenforgalmi célú – fejlesztése.

- Közl_6. A közlekedés környezeti hatásainak csökkentése országos hatáskörű döntésekkel (járművek kibocsátási előírásai, kedvezőbb környezeti tulajdonságú üzemanyagok, a tömegközlekedés elősegítése stb.).
- Közl_7. A települési önkormányzatok intézkedései a közlekedés környezeti hatásainak mérséklésére (forgalomszervezés, parkolás szabályozása stb.).

A kül- és belterületek rendezettségével, gondozásával kapcsolatos problémák megoldására az alábbi célkitűzéseket fogalmazza meg a program:

- Belter_1 A közterületek tartós növényzetének bővítése:

Rövidebb távon minden nagyobb forgalmú utcában, hosszabb távon minden utcában, ahol lehetséges; városokban, üdülőterületeken indokolt a parkok területének növelése is;
Ahol indokolt, cserjék, lehetőleg örökzöldek telepítése is;
Környezeti hatásoknak, az újabb kártevőknek ellenálló fajták telepítése;
Lehetőleg mindenütt gyepterület kialakítása;
Olyan ültetési mód (például erősebb facsemete) alkalmazása, amely az adott településen, utcában biztosítja a növényzet életképességét.

- Belter_2. A települések belterületén, közvetlen környezetében a növényzet rendben tartása, az allergiakeltő növények irtása:

A közterületek gondozása (legalább évente két-háromszori kaszálás), a települések körül a legveszélyeztetettebb részek (utak széle, hulladéklerakások stb.) gondozása függetlenül a terület jellegétől;
Kertek, más ingatlanok tulajdonosainak kötelezése a gyommentesítésre.

- Külter_1. A vetetlen területek csökkentése, az ilyen területeken a gyommentesítés:

Tulajdoni, ingatlan-nyilvántartási rendezetlenségek megszüntetése;
A művelést – valamilyen okból – nem végző tulajdonok segítése: a földterület bérbeadása, gyommentesítés.

- Külter_2. Az agrár-környezetvédelmi program előkészítése, ezen belül az arra érdemes területek külterjes művelése:

Gyepterületek fenntartása, újabbak kialakítása;

Természetvédelmi szempontból értékes vagy más okból külterjesen művelendő területek ilyen jellegű fenntartása; valamint
A környezetkímélő mezőgazdasági módszerek elősegítése, ezen belül a szerves trágya szakszerű kezelése és szélesebb körű használata.

Külter_3. Erdőtelepítések felgyorsítása, különösen a műveletlen, rendezetlen területeken.

Külter_4. Vadlerakások visszaszorítása:

A közszolgáltatás kiterjesztése (ld. Hull_1 és Hull_2-t);
A külterületeken a hulladéklerakást is ellenőrző szervezet elősegítése;
A lerakott hulladék minél gyakoribb elszállítása.

Külter_5. A közszolgáltatás bevezetésével fölöslegessé vált hulladéklerakók területének helyreállítása (az Országos Hulladékgazdálkodási Terv várható programjának keretében), ennek előkészítése.

Külter_6. Az állati hullák elhelyezésének rendezése:

A jelenlegi szabályozás alapján: szabályos hullaemésztő verem (döggút) kialakítása mindenütt, ahol a döggút megtelt vagy más okból nem megfelelő;
Az állatifehérje-feldolgozóba szállítás feltételeinek kialakítása (zárható döggkamra, átrakóállomás), illetve a várható új szabályozás szerinti intézkedések;

Külter_7. A megszűnt üzemek után maradt hulladék vagy szennyezett talaj fölmérése a Nemzeti Kármentesítési Program keretében (ha kell, belterületen is).

Külter_8. Felhagyott bányagödrök és más tájsebek helyreállítása.

Külter_9. A megye geológiai vonatkozású, valamint a potenciális talaj- és talajvízszennyezéssel kapcsolatos adatbázisának létrehozása, első lépésben meta-adatbázis szerkezetben.

Termv_1. Helyi védelem alatt álló természeti értékek gondozásához az önkormányzati – szakmai és finanszírozási – igények összegyűjtése.

Termv_2. A természetvédelem alatt álló területek látogatásának, használatának pontosítása, a kíméletes használat módjának kidolgozása annak érdekében, hogy az idegenforgalmi és más fejlesztések megfelelő keretet és mozgásteret kapjanak. Az egyes térségekben az önkormányzatok és a nemzeti park együttműködése ennek érdekében, valamint a kölcsönösen hasznos ügyek (például területek rendezettsége, ellenőrzése) terén.

Az energiagazdálkodás környezeti hatásainak mérséklésére az alábbi célkitűzéseket fogalmazza meg a program:

- En_1 A gazdaságosan elvégezhető energiatakarékossági lépések a kommunális szférában, a támogatási lehetőségek felhasználásával.
- En_2 A gázhálózatra csatlakozó lakások, intézmények számának növelése újabb települések bekapcsolásával és a településeken belüli rácsatlakozásokkal (az érintettek előzetes tájékoztatásával a várható díj mértékéről).
- En_3 A megújuló energiaforrások hasznosításának elősegítése.

A környezeti nevelés és tudatformálás érdekében az alábbi alapvető feladatokat fogalmazza meg a program:

- Nev_1 A környezetvédelem hangsúlyos kezelése a helyi nevelési-oktatási programok bírálatakor, illetve a köznevelési intézmények támogatásában.
- Nev_2 A környezeti nevelés iskolán kívüli, a felnőtt lakosságra is ható formáinak támogatása (rendezvények, tájékoztató kampányok, védnökségek stb.).
- Nev_3 A környezeti ügyekben rendszerszerű ellenőrzési struktúra létrehozása, a lakosság bevonása.
- Nev_4 Megfelelő szintű és tartalmú tájékoztatás és koordináció környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos ügyekben.

TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA

Ahhoz, hogy a környezetvédelmi programok szakmai és információs szempontból is megalapozottak legyenek, elengedhetetlen az aktuális környezeti állapot felmérése. Részben azért, hogy a jövőképből, környezeti koncepcióban meghatározott célokat milyen tényleges környezeti állapotból kiindulva kell elérni, részben azért, hogy a program készítése során a környezeti minőségjavító intézkedéseket és beavatkozásokat prioritási sorrendbe lehessen állítani.

Elhelyezkedés, terület, népesség, történelmi áttekintés

A Balatontól délre, a Lucs-tető és a Gyugy-hát közötti völgyben fekszik, a 7-es főút mellett, a szántódi kompikötőtől mindössze 3 kilométerre. A településről kiindulva könnyen megközelíthető a környék számos látványokban gazdag települése is: 15 km-re fekszik Siófok a „Balaton fővárosa”, 25 km-re található a gyógyfürdőjéről híres Igal. Teljes népessége: 1413 fő (2016. jan. 1.), népsűrűsége: 73,50 fő/km², területe: 21,70 km².

Nevét már a középkor elején említette Szent László király 1082-ben kelt oklevele, Keurushygy névvel. Már 1233 előtt anyaegyház rangja, 1382-ben vásártere volt. Zsigmond 1396-ban Fehérkő várával a Pécz nembeli Marczali Miklósnak adományozta, aki a vásárjog mellett egyéb kiváltságokat is kapott. 1455-ben elvesztette városi és vámkereskedői jogát, 1416-tól a pannonhalmi apátság, 1460-tól a berzencei Lórántfiak, 1490-től Medgyesaljai István birtoka. Mátyás halála után, 1495-ben a Báthory család kapta meg II. Ulászlótól, Fehérkő várával együtt. Ezekben az évtizedekben épült a kolostor és ma is álló műemlék templom, ahol nyaranta színvonalas koncerteket, orgonahangversenyeket rendeznek. 1555-ben a somogyi szandzsak egyik kerületét létesítették itt. Ekkor visszanyerte mezővárosi jellegét és a vidék központjává vált. A törököket 1688-ban verték ki. A Széchenyi család 1715-ben kezdett itt építkezni. 1862-ben hatalmas tűzvész pusztított, leégett a református templom és az iskola, 43 házzal együtt. A reformátusok barokk stílusú református templomát 1870-ben építették fel. A század elején már fejlett ipara volt, téglagyára, hamuzsírégetője, szeszfőzdéje és vaskereskedése.

Az első világháborúban elesettek emlékére Kopits Jenő szobrászművész rohamra induló harcos alakját idéző szobrát állították fel, melynek felirata 52 hős nevét őrzi. Kőröshegyen jegyzőség, körjegyzőség volt. 1977-ben a hivatal Balatonföldvára került. 1990. december 31 -én szűnt meg a társközösségi viszony. Az önkormányzat önálló hivatalt létesített a településen.

A környező dombok már XIII-XIV. században is messze földön híres bort teremtek. Ez ma is így van, ezért jelentős a falu borturizmusa. A változatos domborzati viszonyok, a csodálatos panoráma és a Balaton alkalmassá teszi a falusi, természetbarát turizmusra. Ezt szolgálják kempingjei, vendéglői és magánszálláshelyei is. A község Szántód felől kerékpárúton is megközelíthető. 2007 -ben került átadásra az M7 autópálya kőröshegyi szakasza, melynek része a Kőröshegyi Viadukt is. A völgyhíd 1800 méter hosszan és 80 méter magasságban húzódik a falu határán, K- Ny -i irányban. A községben óvoda, Waldorf iskola, gyógyszertár, háziorvosi és házi gyermekorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, falugazdász hálózat és postahivatal működik.

A község számos programot kínál a látogatóknak. Nagy hagyományokkal rendelkezik az évenként ismétlődően megrendezésre kerülő Böller Fesztivál,

Orbán Napi Borverseny, Balaton Kupa tornaverseny, Kettesfogathajtó Verseny és Lovas Találkozó, „Híd a Balatonra” Kulturális Fesztivál és Szüreti Fesztivál rendezvények vonzzák a településre látogatókat.

A nyári hónapokban Európai hírű attrakció a messze földön híres gótikus katolikus műemlék templomban megtartott hangversenyek.

Levegő

A levegő tisztaságának állapota a település nagyságának, térszerkezetének, gazdasági jellegének valamint topográfiai helyzetének sajátosan ötvöződő körülményeitől függ.

Levegőminőségi határértékek:

A környezeti levegőben található kiemelt jelentőségű légszennyező anyagokra vonatkozóan a 4/2011. (I. 14.) számú, a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló VM rendelet a mérvadó szabályozó.

A légszennyezettség ökológiai határértékei és a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek típusait figyelembe véve a község külterületén ökológiailag sérülékeny területek nincsenek.

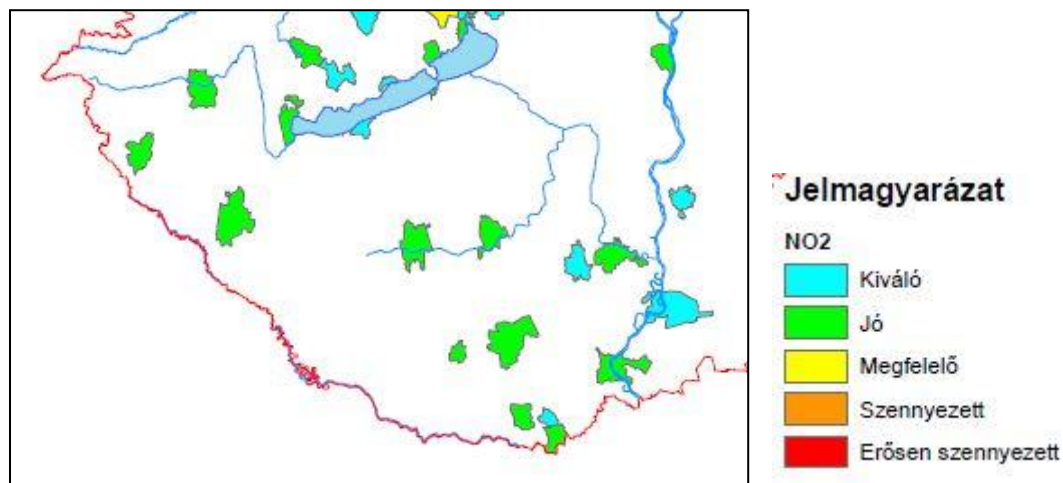
Hazánkban a levegőminőség mérését, értékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) végzi. A hálózat alapvetően két részből áll: az automata állomások folyamatos mérést végeznek, melyek a légszennyező komponensek széles körét ölelik fel; a manuális hálózat (RIV) pontjain gyűjtött minták elemzése laboratóriumban történik, és kén-dioxid, nitrogén-dioxid (kivételes helyeken ülepedő por) összetevőkre korlátozódik.

A hálózat szakmai irányítása a Földművelésügyi Minisztériumhoz tartozik, a rendszer szakmai irányításának operatív, valamint a minőségirányítás feladatait az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) alá tartozó Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ (LRK) látja el. A mérőállomások és pontok üzemeltetése a megyei kormányhivatalok (korábban: környezetvédelmi és természetvédelmi felügyelőségek) feladata.

A Dél-Dunántúlon egyetlen automata mérőállomás működik Pécsen, manuális mérőállomás Balatonföldváron működik. A mérőállomásokon mért értékek kiértékelését minden évben az OMSZ végzi el.

A hazai levegőminőség 2015. évi értékelése a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet által előírt módszerek szerint, a 4/2011 (I. 14) VM rendelet által meghatározott egészségügyi határértékek alapján készült. Az értékelés alapját a manuális mérőhálózatban vizsgált három fő komponens (nitrogéndioxid, kén-dioxid, ülepedő por) szolgáltatta. A nitrogén-dioxid és kén-dioxid mintavétel naponta ill. kétnaponta, az ülepedő por mintavétel pedig 30 napos ciklusban történik. A balatonföldvári éves értékelés alapján a levegőminőség a jó ($16-32 \mu\text{g}/\text{m}^3$ koncentráció között mozog) kategóriába sorolható, és ez mellett az elmúlt öt év tendenciáját vizsgálva nem mutat növekedést a légszennyezettség mértéke.

Szennyezettségi térkép: a települések levegőjének 2015. évi szennyezettsége a légszennyezettségi index szerint a manuális mérőhálózat adatai alapján (NO₂ koncentrációt figyelembe véve).

1. sz. ábra

A tiszta, egészséges levegő biztosítása alapvető emberi szükségletet elégít ki. A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet, és annak módosítása, a Kormány 292/2015. (X. 8.) Korm. rendelete részletesen szabályozza a levegőminőséggel kapcsolatos intézkedéseket.

A jogszabályi változások következtében levegőtisztaság-védelmi szempontból a szolgáltatások esetében az első fokú környezetvédelmi hatósági jogkört a megyei kormányhivatalok gyakorolja. Ez alapján az önkormányzati intézményeknek a kormányhivataloknak be kell jelenteni a 140 kW bemenő hőteljesítményt meghaladó tüzelőberendezés pontforrását.

A levegő védelmével kapcsolatos jogszabályokat a tervezett fejlesztéseknél is be kell tartani.

Légszennyezettséget okozó tényezők

A község levegőjének minőségét az alábbi emissziók határozzák meg:

- mezőgazdasági és szolgáltató létesítmények fűtése, egyedi fűtések
- közlekedés.

Fűtés okozta légszennyezés:

A fűtésből származó emissziókat a légszennyező anyagok közül a kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-oxidok, a szilárd és a korom emisszió jellemzi.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és koromkibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A tüzelési technológiáknál a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kén tartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás.

A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa kén nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kén tartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok az OLM-ben nem állnak rendelkezésre. A környezeti adottságok alapján joggal feltételezhető, hogy a légszennyezettség a község közigazgatási területén az egészségügyi és ökológiai határértékeket nem haladja meg.

A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok- szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegőminőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül.

Megállapíthatjuk tehát, hogy KŐRÖSHEGY közigazgatási területén nincs jelentős légszennyező forrás. A legtöbb légszennyezés a téli fűtési időszakban kerül a levegőbe.

A településen a gázhálózat kiépült, a bekötések aránya 95 %-os. A lakossági egyedi fűtőberendezések nem bejelentés kötelesek, a környezetvédelmi előírások betartását a gyártók szavatolják. Az egyedi fűtőberendezések karbantartásáról a tulajdonosok kötelesek gondoskodni.

A közlekedés okozta légszennyezés

Közüti közlekedés

A közlekedés okozta légszennyezés minimális. A településen egyetlen országos közút található – 6505.. sz. Kaposvár-Szántód összekötő közút - melynek forgalma, az M7 autópálya, a kőröshegyi viadukt megépítésével jelentősen csökkent.

Az önkormányzati utak nem kizárólag helyi forgalmat bonyolítanak le. A Dózsa Gy. utca Balatonföldvári kapcsolódással főként szezon időszakban terhelt.

A belterületi önkormányzati utak javarészt lakóutak és elenyésző számban zsákutcaként ágaznak le. Az utak állapota átlagos.

Vasúti közlekedés

1821/2015. (XI. 12.) Korm. határozat a Balaton Területfejlesztési koncepció (2014-2030) és a Balaton Területfejlesztési Stratégiai Program elfogadásáról, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a 2014-2020-as uniós és hazai forrásokból megvalósuló beruházásokról. Szántód-Kőröshegy-Balatonszentgyörgy vasút vonalszakasz felújítása, támogatási igény: 44 Mrd Ft, forrás: IKOP 2. A vasúti közlekedésből származtatható légszennyezés nem számottevő, a település levegőminőségét nem rontja.

Egyéb légszennyezők

A fűtési-, és közlekedési eredetű terhelésen túl egyéb légszennyezőanyag-kibocsátással számolni nem kell.

A településen állattartó telep nincs, így ilyen jellegű bűzhatás sem lehet.

Zöldterület gazdálkodás

Kőröshegy területének - mint a hazai településeknél általában - nagy része beépített, vagy burkolt felületű, a többit növényzet fedi be. A növényzettel fedett területek nagyon sokféle funkciót tölthetnek be. Kialakításuk és a növényzet jellege ennek megfelelően különböző lehet. Azonban közös tulajdonságuk hogy, a növény-együttesek jelentős nagyságú asszimiláló, párologtató, zöld tömegük következtében szerepet játszanak a település környezeti adottságainak alakításában.

A zöldterületek kialakítása a tervezéstől a megvalósításig, majd az ezt követően a fenntartásuk települési szintű feladat. Kiemelt fontosságú a közparkok illetve a különleges területek (temetők, intézménykertek) rendbetétele, az utcafásítási rendszer revitalizációja.

Közparkok:

A község laza beépítésű, az egyes ingatlanokhoz viszonylag nagy kiterjedésű kertek tartoznak.

A közcélú zöldterületek aránya, nagysága megfelelő. Virágosított, eszközökkel, padokkal ellátott, gondozott parkterület a községben több helyen is található, általában a templomok köré telepítve. Az utcák zöldterületein, a lakóépületek előtt, a lakosság által végzett öntevékeny virágosítás is jellemző. Több helyen találkoztunk szép virágos udvarral.

Temető

A település délkeleti határában található. Ravatalozóval rendelkezik, víz, villany ellátása biztosított. A megközelítésére szolgáló út kiépített.

Víz, szennyvíz

Mint általában a települések, így Kőröshegy kialakulásában is alapvető jelentőségű volt a víz jelenléte, a tartós és bőséges vízellátás megoldása. Azonban pár tíz évvel ezelőtt még kevés figyelmet fordítottunk vizes

élőhelyeink, ivóvizünk védelmére. Napjaink feladata a vízgazdálkodás területén az örökölt szennyezések felszámolása és a fenntartható fejlődés elveire épülő rendszerek kialakítása, végeredményben helyes vízgazdálkodással és a vízminőség fenntartásával a környezet állapotának javítása.

Az ivóvízellátás (mint közszolgáltatás) környezetvédelmi szempontból általában nem vizsgálandó tényező, de egy település életében és az ott élők életminőségében meghatározó fontosságú elem. Egyrészt infrastrukturális fejlettségi mutató, hogy a lakásokba hogyan jut el a vezetett ivóvíz. Másrészt környezet-egészségügyi szempontból nem mindegy, hogy a lakosság milyen minőségű vizet fogyaszt, ezért mint kritikus faktort, az egészséges ivóvízzel való ellátást is meg kell vizsgálni. Ugyanis a vízbázis védelembe helyezésével és a megfelelő víztisztítási technológia üzemeltetésével sem garantált teljes mértékben az, hogy a lakossághoz kifogástalan víz jut el, hiszen a vízelosztás és a vízvezetés során is szennyeződhet az ivóvíz. Ennek az ún. másodlagos vízszennyezésnek a megelőzése, felderítése, a bekövetkezett minőségromlás emberi egészséget veszélyeztető hatásának kivédése üzemeltetési és környezet-egészségügyi feladat.

Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalása a vízminőség területén

Az ivóvízminőség annak a fogyasztókat érintő kihatásai miatt érthetően az Egészségügyi Világszervezet egyik fontos aktivitási területe. A WHO és az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága szervezésében 36 európai ország egészségügyi és környezetvédelmi miniszterei írták alá a „Víz és Egészség Jegyzőkönyvet”. Azonban a jegyzőkönyv csak akkor válhat hatályossá, ha legalább 16 ország ratifikálja. A jegyzőkönyv a legnagyobb hangsúlyt az egészséges ivóvíz biztosítására helyezi, és Magyarországra – mint a jegyzőkönyvet a parlamentje által 2002-ben ratifikáló országra – az ivóvízminőség kormányzati kezelése szempontjából kiemelt kötelezettségeket jelent.

Az ivóvízminőség terén történő fejlődés másik fontos „motorja” hazánk csatlakozása az Európai Unióhoz. Az Unió jogszabályok átvétele megtörtént az ivóvízminőség szabályozásának területén is.

Vízminőség védelem

Az EU irányelvek által megfogalmazott vízminőségi és hálózatüzemeltetési célokkal összhangban vannak a jelenleg hatályos országos szabályozások a felszíni és felszín alatti vizek védelmével kapcsolatosan. A védelem egyik fő alapjául szolgál a Natura2000 területek kijelölése, amely a következő ábrán jól láthatóan körbe öleli Kőröshegy települést. A Natura2000 területek kiemelt jelentőségű természetvédelmi területek, mint a Balaton vízgyűjtő térségébe tartozó települést fontos természeti értékek veszik körül, melyek védelme nemzeti érdek.

2. sz. ábra

Közzolgáltatás

Az egészséges ivóvíz biztosítása alapvető emberi jogi kérdés. Magyarországon az ivóvíz ellátását, illetve a szennyvíz elvezetését és annak tisztítását közzolgáltatók végzik. A közzolgáltató cégekről ezen országos jogszabályok rendelkeznek: a víziközmű szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény és annak egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet.

A meglévő vízellátó hálózat struktúrája

Az ivóvíz minőségi követelményeit és az ellenőrzés rendjét a 2001. november végétől hatályos 201/2001. (X.25.) kormányrendelet szabályozza. Ez a rendelet összhangban van az Európai Unió emberi fogyasztásra szolgáló víz minőségéről szóló 98/83/EK irányelvének rendelkezéseivel.

Kőröshegy területén a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. szolgáltatja a 53.000 m³/év mennyiségű ivóvizet. A szolgáltatott ivóvíz mennyiségét éves szinten az alábbi táblázat szemlélteti. Az ivóvízhálózatra rákötött ingatlanok száma nem mutat nagymértékű változást, csupán arra enged következtetni, hogy hány darab lakott ingatlan található a településen.

	2011	2012	2013	2014	2015
Ivóvízhálózaton található vízórák száma	912	915	918	906	911
Szolgáltatott ivóvíz mennyisége (m³/év)	49927	49854	49581	50071	52939

Forrás: DRV Zrt.

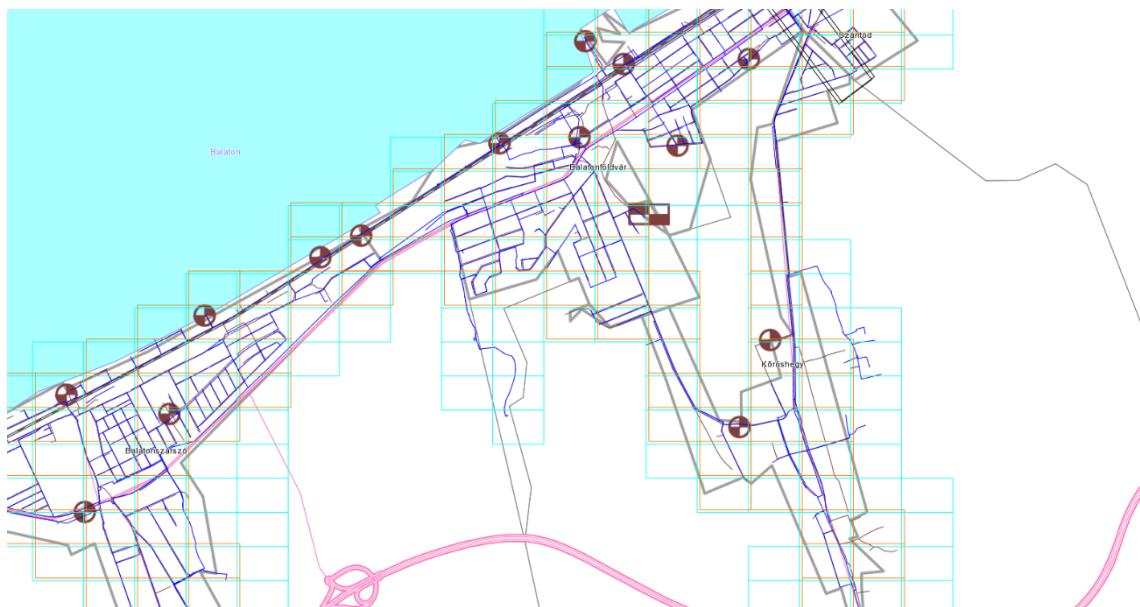
1. sz. táblázat

A közszolgáltatói tevékenységét érvényes vízjogi engedély alapján végzi Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. A szolgáltató az önkontroll vizsgálatokat az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet szerinti gyakorisággal és mintaszámmal végzi, az eredményekről folyamatosan tájékoztatja az ÁNTSZ intézetét. Kifogásoltság esetén az üzemeltető saját hatáskörben minden esetben intézkedett.

Kőröshegy település vízellátását, a Balatont körbe ölelő vízközmű hálózat biztosítja, melynek kettő ágából érkezik a településre ivóvíz. Az év nagy részében az ivóvizet a Dél-kelet Balatoni Regionális Vízmű Nyugati ág adja, melynek kapacitása 23.000 m³/nap. Az ivóvíz a Balatonszéplak Nagyfelszíni Vízműből jut el a lakossághoz. A víz a Balatonból, mint felszíni vízbázisból szívócsövön keresztül jut a műtárgyba tisztításra, majd onnan az ivóvízhálózatra és a lakossághoz.

Főként a nyári időszakban jelentkező nagyobb ivóvíz igényt víz átvétellel oldják meg a Nyugat-balatoni Regionális Vízmű déli ágáról. Ezen ág Zamárdiig épült meg az elmúlt években, mely az Észak-balatoni régióban található kiváló minőségű karsztvizet szállítja a Déli parton található települések számára.

A fogyasztókhöz ammóniummentesítés, vas- mangáneltávolítás után jut az ivóvíz. Az alábbi ábrán látható Kőröshegy település víziközmű hálózata. Az ivóvízhálózat átlag életkora 26 év. A hálózat anyagát tekintve ac (34 éves) és PE (9 éves). Az ivóvíz ellátó hálózat hossza 18,36 km.

Forrás: DRV Rt.

3. sz. ábra

Ivóvíz minőség

Amint azt az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X.25.) Kormányrendelet szabályozza, Kőröshegy település ivóvízminősége megfelel az előírt határértékeknek, illetve folyamatos mintavételezéssel szinten tartják annak minőségét.

Ivóvíz minőségi paraméter	Határérték	Kőröshegy ivóvíz minőség
Összes keménység (nk°)	5 – 35	20
pH	6,5 – 9,5	8,36
Fajlagos elektromos vezetőképesség (mS/cm)	2500	786 µS/cm
Kémiai oxigénigény (permanganát index, KOIps) (mg/l O₂)	5	3,27
Nátrium – koncentráció (mg/l)	200	41,80
Kalcium – koncentráció (mg/l)	-	-
Magnézium – koncentráció (mg/l)	-	-
Arzén – koncentráció (µg/l)	10	<1
Ammónium – koncentráció (mg/l)	0,5	<0,05
Nitrát – koncentráció (mg/l)	50	1
Nitrit – koncentráció (mg/l)	0,5	<0,05
Klorid – koncentráció (mg/l)	250	53,5
Szulfát – koncentráció (mg/l)	250	141,5
Vas – koncentráció (µg/l)	200	33,33
Mangán – koncentráció (µg/l)	50	33,33
Alumínium – koncentráció (mg/l)	0,2	127,5 µg/l
Fluorid – koncentráció (mg/l)	1,5	0,31

Forrás: DRV Zrt.

2. sz. táblázat

Felszíni vizek

Séd patak és Halas tó

A településen a fő úttal párhuzamosan keresztül halad, dél észak irányban, a kőröshegyi Séd patak, mely befogadója a halastó. A Natura2000 besorolás miatt, mint vizes élőhely védelem alatt áll. Ezen védelmet az önkormányzat folyamatosan biztosítja az élőhelynek. A halastó nevéhez hűen horgászok kedvelt helye, amely hozzájárul a rekreációs jellegű kikapcsolódási formákhoz a településen.

Az egyes vízminőségi osztályok jellemzése

I. osztály: kiváló víz.

Mesterséges szennyező anyagoktól mentes, tiszta, természetes állapotú víz, amelyben az oldottanyag-tartalom kevés, közel teljes az oxigéntelítettség, a tápanyagterhelés csekély és szennyvízbaktérium gyakorlatilag nincs.

II. osztály: jó víz.

Külső szennyező anyagokkal és biológiailag hasznosítható tápanyagokkal kismértékben terhelt, természetes szagú és színű víz. A vízi szervezetek fajgazdagsága nagy, egyedszámuk kicsi, beleértve a mikroorganizmusokat is. Szennyvízbaktérium kevés.

III. osztály: tűrhető víz.

Mérsékelt szennyezett (például tisztított szennyvizekkel már terhelt) víz, amelyben biológiailag hasznosítható tápanyagterhelés eutrofizálódást eredményezhet. Szennyvízbaktériumok következetesen kimutathatók. Az életközösségben a fajok számának csökkenése és egyes fajok tömeges elszaporodása vízszíneződést is előidézhethet. Esetenként szennyeződésre utaló szag és szín is előfordul.

IV. osztály: szennyezett víz.

Külső eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel terhelt, biológiailag hozzáférhető tápanyagokban gazdag víz. Az oxigénháztartás jellemzői tág határok között változnak, előfordul anaerob állapot is. A nagy mennyiségű szerves anyag biológiai lebontása, a baktériumok nagy száma (ezen belül a szennyvízbaktériumok uralkodóvá válnak), valamint az egysejtűek tömeges előfordulása jellemző. A víz zavaros, esetenként színe változó, előfordulhat vízvirágzás is. A biológiailag káros anyagok koncentrációja esetenként a krónikus toxicitásnak megfelelő értéket is elérheti. Ez a vízminőség kedvezőtlenül hat a magasabb rendű vízi növényekre és a soksejtű állatokra.

V. osztály: erősen szennyezett víz.

Különböző eredetű szerves és szervetlen anyagokkal, szennyvizekkel erősen terhelt, esetenként toxikus víz. Szennyvízbaktérium-tartalma közelíti a nyers szennyvizekéhez. A biológiailag káros anyagok és az oxigénhiány korlátozzák az életfeltételeket. A víz átlátszósága általában kicsi; zavaros, bűzös, színe jellemző és változó. A bomlástermékek és a káros anyagok koncentrációja igen nagy, a vízi élet számára krónikus, esetenként akut toxikus szintet jelent.

A szabvány a jellemző paramétereket öt mutatócsoportba sorolja:

- A – oxigénháztartás
- B – tápanyag (nitrogén és foszfor) háztartás
- C – mikrobiológiai jellemzők
- D – mikroszennyezők és toxicitás, ezen belül alcsoportok
- D1 – szervetlen mikroszennyezők
- D2 – szerves mikroszennyezők
- D3 – toxicitás
- D4 – radioaktív anyagok
- E – egyéb jellemzők

Vízrendezés, árvízvédelem, csapadékvíz elvezetés

Vízrendezés szempontjából általánosan elmondható, hogy a településen problémamentesen végig haladnak az esőzések. A csapadékvíz elvezetését az utak mentén található árok rendszer a csendes esőzésekkor megnyugtatóan elvezeti, elszikkasztja. Azonban a szélsőséges időjárásnak köszönhetően, heves zivatarok során a csapadékvíz elvezetés okozott már problémát. A komoly esőzések következtében előforduló árok kiöntések megakadályozására az árkok kotrása, ellenőrzése javasolt. Ezek ellenére árvízvédelmi program kidolgozása a településen nem releváns feladat.

Szennyvízelvezetés és tisztítás

Az ivóvizet - mint az élet alapvető elemét - elsősorban kommunális vízként (a háztartásokban, úgymint mosás, takarítás stb.) használjuk fel, amely során a háztartásokban felhasznált víz elszennyeződik. Az így keletkező szennyvizek elszikkasztása a talajvizet terheli, a szippantott szennyvizek illegális ürítései a talajt ill. talajvizet, míg a nyers, előtisztított ill. tisztított szennyvizek elvezetése a felszíni vizeket veszélyeztetik.

Szennyvízcsatornázás és –tisztítás

A szennyvízelvezetésért és tisztításért felelős közszolgáltató a DRV Zrt. csakúgy, mint az ivóvíz szolgáltatásnál. A településen található ingatlanok 80%-a csatornázott, illetve további 20% szikkasztót használ.

Azon ingatlanok melyek nem csatornázottak, vagy nem kötöttek rá a meglévő csatornahálózatra talajterhelési díj megfizetésére kötelesek. A szikkasztók használatakor a talajba kerülő káros anyagok jutnak, ezen felül azon okból kell díjat fizetni, hogy a környezetvédelme érdekében az adott lakos jusson jobb belátásra és kössön rá a csatornahálózatra, hiszen azáltal megszűnik a közvetlen környezetszennyezés veszélye. A következő táblázatból jól látható, hogy igaz kis mértékben, de egyre több ingatlan tulajdonos dönt a csatornahálózat mellett.

	2011	2012	2013	2014	2015
Szennyvízhálózatra rákötött ingatlanok száma	551	581	583	584	587
Elvezetett szennyvíz mennyisége (m³/év) /infiltráció nélkül/	38286	38970	37811	38158	40269

Forrás: DRV Zrt.

3. táblázat

Szennyvízelvezető hálózat

A szennyvízhálózat 2004. évben került kiépítésre, tehát a hálózat életkora 12 év. Anyagát tekintve ac, KG-PVC és KPE alapanyagú elemek alkotják. A hálózat hossza 18,62 km. Elválasztott rendszerű szennyvízhálózattal rendelkezik a település, mely azt jelenti, hogy a csapadékvíz nem, vagyis csekély mértékben keveredik a szennyvízzel, azaz a szennyvíz mennyiségét a csapadék hajlam nem befolyásolja.

Kőröshegy a Balatoni I. sz. szennyvízrégióba tartozik, átemelőn keresztül jut a szennyvíz a siófoki új szennyvíztisztító telepre. Befogadója a Sió csatorna. Kapacitása 20.000m³/nap.

Szennyvízkezelő telep

A dél-kelet balatoni települések szennyvizeinek elvezetésére és tisztítására szolgáló rendszer fejlesztése Európai Uniós forrásból valósult meg 2016. évben. A Dél-Balatoni Szennyvízelvezetés és Tisztítás Megvalósítását Célzó Önkormányzati Társulás célja a Balaton vízminőségének védelme, a térség fejlődésének elősegítése érdekében a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozó települési önkormányzatok hiányzó szennyvízcsatorna-hálózatainak kiépítése, rekonstrukciója, illetve a térség szennyvíztisztító telepei terhelésének, megfelelő technológiájának biztosítása, amelyek a fenti törvényi rendelkezés alapján nem rendelkeznek a fejlődéshez előírt, ott megjelölt feltételekkel. KEOP-1.2.0/09-11-2012-0014 azonosító számon és „A siófoki szennyvízelvezetési agglomeráció szennyvízgyűjtése és szennyvíztisztítása” címmel a projekt megvalósításra került. (Forrás: <http://szennyviz-siofok.hu>)

Siófoki szennyvíztisztító telep a Balaton I. régiójához tartozó településekről összegyűjtött szennyvizek tisztítását biztosítja. A régió üzemeltetési határai Balatonszárszó (Ny-i határ) és Balatonvilágos (K-i határ).

Ellátott települések: Siófok, Balatonvilágos, Zamárdi, Balatonföldvár, Balatonszárszó, Szántód, Kőröshegy, Balatonszabadi, Siójut, Balatonendréd.

Az agglomeráció településeiről érkező szennyvizek tisztítására egy új, „zöldmezős” szennyvíztisztító telep épül, amely a jelenlegi teleptől keleti irányban kb. 2 km-re került elhelyezésre. A telep kiszolgáláshoz és működéséhez szükséges infrastrukturális feltételek (bekötőút, valamint a külső energia, ivóvíz ellátás és nyers szennyvízvezeték) a projekt keretén belül szintén megépülnek. Az új siófoki szennyvíztisztító telep tisztított szennyvizeinek befogadója a Sió csatorna. A fejlesztés célja, hogy a Siófoki szennyvíz agglomeráció új zöldmezős szennyvíztisztító telepe megfeleljen a hatósági előírásoknak, valamint az Európai Unió elvárásainak.

Siófoki szennyvíztisztító biológiai tisztítókapacitása nyári szezonban: 170 000 LE.

Tervezett tisztítási technológia:

Eleveniszapos, szelektorelvű, aerob technológia nitrifikációval, denitrifikációval, vegyszeres (vas-só) foszfor-eltávolítással, fertőtlenítő egységgel, az iszapok anaerob rothasztásával, víztelenítésével, helyben történő szárításával, a keletkező biogáz gázmotoros hasznosításával, valamint a nem csatornán összegyűjtött háztartási szennyvíz és csatornaiszapok kombinált fogadó és előkezelő helyének kialakításával. A tervezett biológiai tisztító fokozat négy párhuzamos tisztító sorból álló, szelektorelvű, aerob eleveniszapos technológia. A technológia átmenetet képez a szakaszos és a folyamatos technológiák között.

A reaktorterek speciális kialakításának, valamint a gondosan tervezett üzemelési ciklusoknak és recirkulációnak köszönhetően a kialakuló eleveniszap szerkezete optimális, ülepedő képessége kiemelkedő. A reaktorban a hidraulikai rövidzár lehetősége természetesen kizárt. (Forrás: <http://www.nefpi.hu/hirek/siofok>)

A szennyvíz minőségi követelményeinek meghatározásakor rendhagyó módon kétféle időszakot állapít meg a hatóság, melyet az alábbi táblázat részletez.

	Nyers szennyvíz paraméterei szezónban (kg/d)	Nyers szennyvíz paraméterei kívül (kg/d)
KOI	20400	13628
BOI₅	10200	6814
NH₄-N	1062	686
ÖN	1496	1056
ÖP	146	97
ÖLA	11679	6160

Forrás: DRV Zrt.

4. sz. táblázat

A táblázatban jól látszik, hogy a szezon ideje alatt megugró lakos létszám miatt a csatornába juttatható nyers szennyvíz paraméterei magasabb értékek lehetnek, hiszen a magasabb lakos létszám szennyezettebb vizet termel. Az új szennyvíztisztító telep működésének beállításánál kiemelten fontos a nyári többlet szennyvíz befogadására alkalmas kapacitás.

Talaj és természetvédelem

A terület általános jellemzése

Kőröshegy a Külső-Somogy része. A **Külső-Somogy** mintegy 2750 km² területű dombság a Somogyi-dombság keleti, északkeleti részén. Átlagos tengerszint feletti magassága 186 méter. Belső-Somoggal ellentétben területének nagyobbik része 200-300 m magasságra kiemelkedett, völgyekkel tagolt dombsági felszín, somogyiasan szólva „hegyvidék”. Legmagasabb pontja a Kőröshegy melletti Gyugy-hát (311,5) méter, amely egyben Somogy megye legmagasabb pontja. A változatos felszínű terület déli lankái a Kapos folyó völgye felé ereszkednek. Középső része széles hátságokkal, folyók, patakok völgyeivel és az ezeken sok helyütt előforduló erdőfoltokkal gazdagon tagolt.

Földrajzi fekvése

Kőröshegy és környéke a Somogy megyei dombvidékhez tartozik, közelebbről a Külső-Somogyi dombság egyik völgye a Kőröshegyi-völgy. Keleti oldalán; a Malom-árok teraszához alkalmazkodva a Balatonföldvár-Andocsi-hát, a Balaton-árok, a Jaba és a Kis-Koppány tábladarab közt helyezkedik el. Hossza: kb. 15 km, átlagos szélessége: 300–400 m. Tengerszint feletti magassága: 106 m-312 m (Gyugy-tető) közötti.

Geológiai viszonyok, felszínfejlődés

Aljzat: változó mélységű, pásztás elrendeződésű (délnyugat- északkelet). Észak- déli irányban: Variszkuszi Dél-Baltoni kristályos vonulat, Mezozóos Somogyi mélyvonulat, Proterozóos / Paleozóos Polimetamorf, kristályos képződmények.

Kréta - paleogén - miocén: a Közép- Magyarországi- főszerkezeti zóna és a Balaton- Darnó- vonal mentén a pászták egymás mellé kerülnek.

Kárpáti- bádeni- szarmata emeletek: Tengeri üledékképződés és vulkanitok.

Pannon: Agyagos- homokos üledékek nagy vastagságban. Felszínen csak a felső- pannon az északi, meredek lejtőkön, völgyvállakon.

Pliocén: Keresztrétegzett homok, meredek lejtőkön jön a felszínre.

Pliocén / Pleisztocén: Vörösayag-takaró képződött. A területet észak- északnyugat dél- délkeleti törések érik, melyek kijelölik a vízfolyások pályáit.

Alsó- pleisztocén vége / Középső-pleisztocén: 100- 150 m vastag kavicsos- homokos folyóvízi üledék.

Riss / Würm interglaciális: Futóhomokmozgás. Lössképződés (10- 20 m): típusos, eolikus. Előfordulás: lapos térszíneken.

Pleisztocén / Holocén: Tavi üledékek.

Holocén: Völgytalpakon ártéri üledékek. Futóhomok (Magas- Külső- Somogy nyugati részének északi területén).

Mai morfológiai kép

Magas- Külső- Somogy nyugati fele: Meridionális hátak és völgyek területe (Balatonföldvári- hát, Karádi-hát, Boglári-hát). Magasságuk 180- 300 m közötti, észak felé nő. A Balatonra meredek lépcsős peremmel szakadnak le. Szélességük: 6- 8 km. Lejtőik változatosak, deráziós, csuszamlásos folyamatok, folyóvízi erózió formálta. Ennek megfelelően változatosak a kisformái: lösz-, deráziós- formák, völgyfők, aszóvölgyek stb. A központi hátat völgyvállak kísérik.

Magas- Külső- Somogy keleti fele: Aszimmetrikus dombhátak együttese. Északi lejtőjük meredek, rövid, a déliek lankásak és hosszan elnyúlók. Magasságuk északon meghaladja a 300 m- t, szélességük 10- 20 km, hosszúságuk 10- 40 km. Északi lejtőjükön tömegmozgásos formák, s nagy esésű völgyek tagolják. A déli lejtőkön eróziós- deráziós völgyek mélyülnek a felszínbe, a köztük levő hátaikon a peremek vízmosásokkal, löszformákkal és deráziós formákkal tagoltak.

Sió- Kapos menti löszfelszín: Gyenge reliefenergia, szelídebb deráziós és eróziós völgyek tagolják.

Dél- Külső- Somogyi löszfelszín: Kissé tagolt tágas, lapos völgyekkel deráziós és löszformák.

Nyugati lépcsős sík: 4- 8 km széles, néhány kisebb völgy tagolja.

Domborzati viszonyok

E táját a Balaton, a Sió-völgy, a Kapos-völgy és a Belső-somogyi-hordalékkúp határolja. A táj domborzatát völgyhálózata a Jaba, a Kis-Koppány, a Nagy-Koppány, majd a Kapos-völgy és az ezekbe torkoló kisebb völgyek alakítják, amelyek sakktáblaszerű hálózatot hoznak létre. Az ezek által határolt négyszögek a kéregmozgások hatására pikkelyszerűen illeszkednek egymáshoz. A többnyire lösszel fedett térségeken a kibillent táblák magasabb helyein erdőtalajok, a völgyek közelében pedig csernozjomok képződtek. A domborzat és a talajok gyenge eróziós ellenállása miatt a dombok lejtői erodáltak, sok helyen az erdőtalajok B szintjének vörösbarna anyaga képezi a szántott réteget, míg az erősen erodált foltok fehéren válnak ki a tájból az őszi és a tavaszi szántások idején.

Mezőgazdaság

A szántókon az őszi és a tavaszi gabonafélék egyaránt termesztethetők. Jól díszlik a kukorica, napraforgó és a cukorrépa. Kevés viszont a lucerna és a vöröshere. Az erdőtalajok esetében a szántók talaja savanyú, ezért meszezés szükséges, de ott, ahol az erózió elvékonyította a talajt, vagy karbonátos lösz került a felszínre, ez éppúgy felesleges, mint a csernozjomokon.

A csapadék és az évi lehetséges párolgás közel egyensúlyban van, azért kedvező a növények vízellátása.

A dombokon sok helyen telepítettek gyümölcsösöket, szilvát, meggyet, almát, de találunk barackosokat és szőlőt is. A kibillent táblák legfelső részén több helyen megmaradt a cseres tölgyes erdő. A völgyekben a réti talajokon már csak kevés helyen maradt meg a rét, sok helyen feltörték őket, különösen ha talajcsövezést végeztek.

Klíma

A Külső-Somogy mérsékelt meleg nyarú kontinentális éghajlattal rendelkezik, azonban ezt az óceáni és a mediterrán éghajlati befolyás módosítja. Napsütötte órák száma évente 1950 és 2050 óra között változik, északkelet felé növekszik. Az évi középhőmérséklet sokévi átlaga 10-10,5 °C alatt van. Az év leghidegebb hónapja a január, a januári középhőmérséklet fagypont alatt van (-1,5 -2,5 °C). Az évi hőmérséklet maximumát júliusban éri el, értéke átlagosan 20-20,5 °C. A tenyészidőszak átlagos hőmérséklete 16 °C körül mozog. Az évi hőmérsékletingás nyugatról keleti irányban növekszik. A csapadék évi összege: 600-800 mm. A csapadék éves eloszlásában érvényesül az atlanto-mediterrán befolyás, emiatt másodlagos őszi csapadék-maximum alakul ki. A legcsapadékosabb hónap a május. A hótakarós napok száma évenként 35-40 nap. A területre főleg az ÉNY-i szelek jellemzőek.

Természetes növénytakarok, erdőtakarók

Jelentős mértékben átalakított, töredékesen fennmaradt félszáraz és üde tölgyesekből, mocsarokból, rétekből, löszgyepekből, döntő részben mezőgazdasági területekből és faültetvényekből álló dombvidéki kultúrtáj. A lösz alapkőzetén kialakuló talajok kiváló adottságainak és a kedvező relief viszonyoknak következtében az erdők aránya évszázadok óta alacsony. A terület nagyobb része a zárt tölgyesek övébe tartozik, a keleti, észak-keleti szélén, délies kitettségben az erdőssztyepp-jelleg felerősödik. A magasabb fekvésű részekben, északias kitettségben bükkösöket is találunk. Az egész kistájban egy halvány szubmediterrán hatás még érzékelhető (illatos hunyor – *Helleborus odoratus*, pirítógyökér – *Tamus communis*, erdei rózsza – *Rosa arvensis*, ezüst hárs – *Tilia tomentosa*). Az erdőssztyepp-tölgyesek (molyhos tölgy – *Quercus pubescens*, tatár juhar – *Acer tataricum*, tarka sáfrány – *Crocus reticulatus*, erdei szellőrózsza – *Anemone sylvestris*, fekete zászpa – *Veratrum nigrum*, tavaszi hérics – *Adonis vernalis*, pusztai meténg – *Vinca herbacea*) mára szinte teljesen eltűntek, a megmaradtak erősen degradáltak. A terület kiemelkedő értékei a szubkontinentális és szubmediterrán fajokkal színezett, magasfüvű löszgyep-fragmentumok (élesmosófű – *Chrysopogon gryllus*, pécsvidéki aszat – *Cirsium boujartii*, francia lucerna – *Medicago monspeliaca*, szennyos ínfű – *Ajuga laxmannii*, kék atracél – *Anchusa barrelieri*, kisvirágú csüdfű – *Astragalus austriacus*, csuklyás ibolya – *Viola ambigua*). A patakokat kísérő mocsaras, lápos területeken még felbukkan a bugás sás (*Carex paniculata*), keskenylevelű gyapjúsás (*Eriophorum angustifolium*), forrásperje (*Catabrosa aquatica*), halovány aszat (*Cirsium oleraceum*). Gyakoriak a

fajszegény, degradált, rontott erdők és általános a nem őshonos fajok terjeszkedése. A völgyalji halastó-rendszerek környékén gyakoriak a mocsaras és vizes élőhelyek, azonban alig akad özöngyomoktól mentes állomány. A másodlagos gyepek és egykori legelők intenzíven cserjésednek. A gyomflóra gazdag.

Állatvilág

Somogy fauna katalógusa a megyéből 9334 állatfajt ismertet; a becsült állatfajok száma azonban ennek háromszorosa, kb. 32 ezer; ugyanakkor a kistérség területéről az elmúlt 100 év zoológiai ismeretanyaga elenyésző. Így a területre vonatkozó természetvédelmi és természettudományos információkat inkább csak becsülni lehet. Minden bizonnyal Somogy megyében a kistérség területén is kb. 20 ezer állatfaj él. Az állatvilág nagymértékű változatossága teszi ki a hazai biodiverzitás legnagyobb részét, azon belül is a gerinctelen állatok mutatnak nagy fajgazdagságot, ez a teljes biodiverzitás 95 %-a. A kistérségben a természetföldrajzi és zoogeográfiai tájhatárok nem fedik egymást. A terület az Illyricum faunakörzetbe tartozik, de keletről a Pannonicum és északról a Matricum ereteljes befolyása érezhető a kistérség határhelyezete miatt. A Bakonyicum faunajárás befolyása a zárt erdők magasabb pontjain és az északra néző tagolt völgyek állatvilágának fajösszetételében nagyobb, ez a dominancia eltolódásában érezhető. Az Eupannonicum faunajárás hatását a löszpuszta gyepek karakterfajai mutatják. Az Illyricum faunakörzete két faunajárásra osztható, a kistérség a Praeillyricum, azaz a Somogy-Zalai dombvidék faunajárás területén fekszik. A területet első sorban a zárt, ún. nemoralis erdők karakter fajai jellemzik, de ezek természetközeli élőhelyei ma már csak kevés helyen találhatók meg. Ezek közül kiemelkedik pl. a törökkoppányi Polgári-erdő, a somogydöröcskei Marosdi-erdő, a fiadi Vadasi-erdő a Karádi-erdő, a somogymeggyesi Madarasi-erdő és a tabi Tengődi-erdő.

Természetvédelmi szempontból a védett és fokozottan védett állatfajok területtől függetlenül mindenhol védelmet élveznek. A területen a védett állatfajok száma meghaladja a 250-et. A kistérségben a folyóvizek déli és keleti irányban a Duna vízgyűjtőjéhez tartoznak. Kiemelkedik közülük a Koppány, a Kiskoppány és a Jaba patak. A vízi élő helyeken rendszeresen előfordul a tizlábú rákok közül a kecskerák és a védett folyami rák. A vizek, vízpartok jellemző élőlényei a szitakötők, a hazai fauna több mint fele védett. A védett fajok közül itt is él a diszes légivadász, a feketelábú szitakötő, a lápi acsa és a pataki szitakötő. A védett halak közül csak a fenékjáró küllő előfordulása bizonyított. A kételtűek lárvakorukban vízben fejlődnek. Minden fajuk védett. A kistérségben a leggyakoribb fajok a barna varangy, a zöld levelibéka, az erdei béka és a kecskebéka. Kis számban mocsári teknőst, vízisiklót is megfigyelték már. A nagyobb vízfelületek hiányában (természetes tavak, halastavak) a kistérségben kevés a vízimadár; ezek inkább csak a vonulási időszakban figyelhetők meg. Patakok mentén viszont többször észlelték a színpompás tollruhájú jégmadarat. Kiemelkedő természetvédelmi értéket képvisel a vízfolyások mentén a fokozottan védett vidra. A higrofil szárazföldi élőhelyek első sorban a vizes élőhelyek mentén a patakokat és a kiszélesedő völgytalpakat kísérik. A kistérségben területük meglehetősen kicsi, de

természetvédelmi jelentőségük ennél jóval nagyobb, mert jellemző módon színesítik a terület élővilágát és sok védett fajnak biztosítanak élőhelyet. Mivel általában eltérő típusú élőhelyeket kötnek össze a különböző tájtípusokon keresztül folyó patakok és az őket kísérő higrofil élőhelyek, így az állatok szempontjából fontos terjedési útvonalak, ún. zöldfolyosók is. A nedves réteken több védett nappali lepke faj is elő fordul, közülük meg kell említeni a nagy tűzlepkét. Szintén higrofil élőhelyeken élnek a röpképtelen futóbogarak, amelyeknek a populációjuk rendkívül sérülékeny: pl. ragyás, a ligeti és a változó futrinka. A patak menti ligeterdőkben a gerinctelenek közül elsősorban az éger- és fűzfajok érdemelnek említést. A fenti élőhelyek jellemzőfajai a gerincesek között az énekes madarak, többségük védett. Gyakori a fülemüle, az énekes nádiposzáta és a nádi rigó. Szintén ezeken a nedves réteken táplálkozik a fokozottan védett fehér gólya. A jellemző ragadozó madarak közül a barna rétihéját kell kiemelnünk. Idős füzesek odvas fái védett denevérek tanyahelyei, korhadó farészükben védett cincérek fejlődhetnek, ezért az öreg, pusztulófélben lévő fák is védendők.

A dombvidékeken különösen a gyertyános-tölgyes erdők állatvilága diverz, jellemző fajaik a tölgyfogyasztók és az ehhez kapcsolódó táplálékhálózat. A bükkösök állatvilága fajokban szegényebb, de az itt élő állatok populációja általában nagyobb. Nagyon jellemző karakterfajaik vannak. Az üde erdők aljnövényzetében odvas keltikén fejlődik a védett kis apolló lepke. Az erdők szegélyén gyakori a védett kis fehérsávós lepke. Idős, korhadó fákban fejlődnek a virágbogarak. Szintén korhadó tuskókban él a védett kis szarvasbogár és az orrszarvú bogár. A talajszinten gyakori a védett bőr- és az aranypettyes futrinka, ez utóbbi ennek az élőhelynek a legjellemzőbb futóbogár faja. Fontos szerepet tölt be az erdők anyagforgalmában az erdei és a tavaszi ganéjtűrő. Figyelemre méltó, hogy Külső-Somogyból is előkerült a havasi cincér, a bükkösök jellemző faja. A gerinces állatok között ezeket az élőhelyeket a kistestű emlősállatok és az erdei énekes madarak jellemzik. Talajszinten élő rágcsálók (pl. a sárganyakú erdei egér, védett ragadozója a hermelin és a nyest, de a hullók közül az erdei sikló is szívesen fogyaszt rágcsálókat. Az énekes madarak közül a leggyakoribbak a cinegék: kék cinege, széncinege. Első sorban a bükkösökre jellemző az örvös galamb és a fekete harkály. Szintén ezeken az élőhelyeken gyakran fészkel az egerészölyv. Az éjszakai ragadozó madarak közül a macskabagoly a legelterjedtebb. A széles, lapos dombtetőket és a déli domboldalakat általában félszáraz és száraz erdők, ezüsthársas cseres-tölgyesek foglalják el. Élő világuk az üde erdőkhöz hasonlóan gazdag, de az ilyen szárazabb típusú élőhelyek száma az elmúlt évtizedekben nagyon megfogyatkozott. A legtöbb helyen ezeket a nem természet közeli erdőgazdálkodás következtében az akác elfoglalta vagy telepítések következtében túlzott tért hódított, így sok védett állatfajnak semmisült meg az élőhelye. Ezeken az élőhelyeken a rovarok szintén nagy fajgazdagságban fordulnak elő. Idős erdők korhadó fáiban él a védett szarvasbogár és a nagyhőscincér. Foltyszerűen kiemelkedő természeti értékek előfordulásáról is van tudomásunk pl: megtalálták már a magyar boglárka lepkét Szorosad mellett, a magyar püposzövőt. Nyár elején pedig a védett óriás Énekeskabóca éles hangja gyakran hallható. A jellemző gerinces állatok közül megemlíthetjük a nagy pelét, a közönséges mókust; a madaraknál pedig a vörösbegyét, a jóval

ritkább sárga és a fekete rigót. A dombvidéki száraz gyepeket valaha legelőként hasznosították, ám napjainkban az állatállomány jelentős csökkenésével ezek gyakran elbokrosodtak, elgyomosodtak. Csak Tab környékéről említik Somogy megyében a védett Fuss pókszöcskét, de ilyen típusú élőhelyeken él a védett imádkozó sáska is. A gerinces állatok közül külön figyelemre méltó a löszpartfalak oldalában fészkelő fokozottan védett gyurgyalag. Löszgyepekben keresi táplálékát a védett nagy örgébics, amely főleg tücsköket fogyaszt. Ezen kívül számos védett énekes madár faj gyűjti a bokrok terméseit, bogyóit, csípi el a megbúvó rovarokat. Cigánycsuk, mezei pacsirta, tengelic, néhol a búbosbanka is felbukkanhat. A ragadozó madarak közül ez a nyílt terület az egerészölyv kedvenc vadászterülete. A hüllők között a fürgegyíkok populációja a legmagasabb ezeken az élőhelyeken. Általában a mezőgazdasági területek és települések állatvilága szegényes, de a kistérségben az összes élőhely típus között ennek az élőhelynek a legnagyobb a kiterjedése és az állatvilágot érintő emberi zavaró hatás is itt érvényesül leginkább. Az éti csiga védett állat, egyedei csak meghatározott időközökben gyűjthetők. Templomtornyokban, elhagyatott régi épületek padlásain szokott fészkelni a fokozottan védett gyöngybagoly, ugyanitt gyakran védett denevérek is tanyáznak. Házak ereszei alatt füstti fecskék és molnárfecskék fészkelnek. A falvak villanyoszlopain költ a fokozottan védett fehér gólya. Ma már állományának csökkenő tendenciája miatt a mezei veréb is védett állatfaj lett. A védett vakond is gyakran felbukkan a falusi településeken

Hulladékgazdálkodás

A települési környezet számára az egyik legnagyobb terhelést a települési szilárd hulladékok jelentik. A települési hulladékok a lakosság köréből, a településen működő intézményekből, szolgáltatóktól, és a településen működő kis és középvállalkozások tevékenységeiből származnak.

A hulladékok rendszeres eltávolítása és ártalommentes elhelyezése a település üzemeltetésének egyik legfontosabb feladata. Települési szinten a feladatok szervezője, gondozója, szabályozója a helyi önkormányzat, aki gondoskodik a helyi közszolgáltatás szervezett kialakításáról és működtetéséről, a kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket pedig önkormányzati rendeletben szabályozza. A közszolgáltatás fenntartásáért, és annak finanszírozója a jelenlegi szabályozás szerint az NHKV Zrt.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló, 2011. évi CLXXXIX. számú törvény az önkormányzatok feladatává teszi a helyi közszolgáltatások körében – többek között – a hulladékgazdálkodás, környezet-egészségügy biztosítását.

Közzolgáltatás

Kőröshegy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2014. (II.28.) önkormányzati rendelete szól a helyi hulladékgazdálkodási közzolgáltatás rendjéről, és a közzolgáltatási díjfizetésre vonatkozó szabályok megállapításáról.

2014. január 1-e óta a hulladékszállítást a PELSO-KOM NONPROFIT Kft. végzi a településen a Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulással kötött hulladékgazdálkodási közzolgáltatási szerződés, illetve az önkormányzattal kötött kiegészítő megállapodás alapján. A szelektív hulladékgyűjtés 2016. év májusától 240 literes sárga hulladékgyűjtő edényekkel, házhoz menő rendszerben történik. A Közzolgáltató 63 településen 45 000 háztartásánál végez települési szilárdhulladék gyűjtést, szállítást. A szolgáltatás kiterjed a háztartási jellegű települési szilárd hulladék, lomhulladék, szelektív hulladék és elektronikai hulladék gyűjtésére.

Kőröshegy Község Önkormányzata tagja a Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulásnak.

A Délnyugat-Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás, hulladékkezelő rendszerének fejlesztésére az előző EU-s támogatási rendszerben több mint 1,8 milliárd forintnyi támogatást nyert. A kiépülő rendszer célja, hogy a lerakásra kerülő hulladék mennyisége csökkenjen, a háztartási biohulladék házi komposztálás során hasznosuljon illetve a vegyes gyűjtést teljes egészében felváltsa a házhoz menő elkülönített – szelektív- elszállítás rendszere. Vegyespapír, karton, PET, PE fólia, HDPE és PP flakonok, italos karton, üveg és csomagolási fémhulladékok gyűjtését valósították meg.

A projekt keretében 10.000 darab házi komposztáló edényzet, 30.000 darab szelektív gyűjtésre alkalmas 240 literes edényzet, 180 darab 1100 literes konténer, 5000 darab 120 literes edényzet és préskonténerek is beszerzésre került. Ezek mellett a Társulás hulladékgazdálkodási járműparkját is bővítette. A települések tömörítőlapos hulladékgyűjtő járműveket, görgős konténerszállítót, nyerges vontatót, közúton vontatható aprítóberendezést, targoncát, bálázógépet és kétkaros konténerszállító járműveket is vásároltak.

Közzolgáltatás műszaki tartalma:

A település belterületén, éves szinten heti egy alkalommal történik a kommunális hulladék gyűjtése. 2014 évben bevezetésre került a szelektív házhoz menő módon az papír, műanyag, fém csomagolási hulladék gyűjtése havi egy, nyári hónapokban havi két alkalommal. 2015 évtől az üveg hulladék házhoz menő szelektív gyűjtése havi egy alkalommal került bevezetésre.

A település külterületén április 15. napja és október 15. napja között működik a települési hulladék elszállítása.

A lakosságnál keletkező lomhulladék elszállítását is megszervezte az önkormányzat. A Közszolgáltatóval az önkormányzat előre egyeztetett időpontban, évente egy alkalommal lomtalanítási akciót biztosít a lakossági ügyfelek számára.

Az elemek szelektív gyűjtése a község területén még nem megoldott, alkalomszerűen van rá példa.

Települési szilárd hulladék

A települési szilárd hulladék mennyisége tartalmazza a háztartások, valamint az önkormányzati intézmények (önkormányzat, iskola, óvoda, stb.) nem veszélyes hulladékát összesítve. Nem tartalmazza a szelektív gyűjtésből, illetve lomtalanításból származó hulladékok mennyiségét és a nem önkormányzati gazdálkodó szervezetek, vállalkozások által termelt hulladékokat.

A települési szilárd hulladékok összetétele a következőképpen alakul: A szerves, komposztálható rész 31 tömeg %, a papír frakció 18, a műanyag 13, az üveg 5, a fém 4 tömeg %, míg az egyéb (nem hasznosítható és veszélyes) összetevők 29 tömeg %-ot tesznek ki.

Mezőgazdasági és élelmiszeripari, egyéb gazdálkodói nem veszélyes hulladékok, és hasznosításuk:

A mezőgazdasági tevékenység jellemző gazdasági ágazat a településen.

A háztáji állattartás további csökkenése, valamint az állategészségügyi és egyéb környezetvédelmi előírások szigorodása miatt az állati trágya mennyiségének csökkenése várható.

A növénytermesztésből származó növényi hulladékok, valamint a mező-, és erdőgazdálkodásban keletkező biomassza teljes egészében, változatlanul, a keletkezés helyén kerülnek felhasználásra, így ezekkel a terv nem foglalkozik.

A műtrágyázás csökkenése mellett a természetes trágyázás jelentősége növekszik.

Az állattartás visszaszorulásával a keletkező trágya mennyiség hasznosítása megoldott.

Összességében a mezőgazdaságban keletkező hulladékok nagyobb része valamilyen módon hasznosul, a megmaradt csekély hányadot hulladéklerakón helyezik el.

A gazdálkodó szervezetek által „termelt” hulladék elszállításáról egyéni szerződések alapján gondoskodnak.

Elkülönítetten gyűjtött csomagolási hulladék

2016. évtől bevezetett házhozmenő szelektív hulladékgyűjtés nagy változást okozott a begyűjtött hulladék mennyiség tekintetében.

Minden háztartás ingyenesen kap sárga színű 240 literes hulladékgyűjtő edényt, melybe a műanyag, fém, és papír frakció gyűjtik hetente egy alkalommal.

Inert hulladékok

Az építési és bontási hulladékok alatt egyfelől az inert tulajdonságú építési-bontási hulladékokat, másfelől az útépitések, felújítások során képződő aszfalt hulladékot értjük.

A lakosság körében keletkező építési, illetve bontási hulladékot a Közszolgáltatótól rendelhető konténerekben kerül elszállításra a somi hulladékkezelő központba.

Veszélyes hulladékok

Kőröshegy község területén veszélyes hulladékokat eredményező gazdasági tevékenység nem folyik, és nem is tervezett.

A településen a lakosságnál keletkező veszélyes hulladékok, így a hulladékolajok, az akkumulátorok, a hulladékká vált elektronikai termékek, az egészségügyi hulladékok hasznosításával, valamint ártalmatlanításával a településen nem foglalkoznak. Az ilyen fajta hulladékokat a hulladékudvarba ingyenesen a lakosság leadhatja. A község területén hulladékudvar nem került kialakítása, és nem is tervezett. A lakosság hulladékának fogadására a Siófokon, Somon, Enyingen, Ordacsehin és Tabon lévő hulladékudvarok alkalmasak. A hulladékudvarok megközelíthetők személygépkocsival, utánfutóval, 3,5 tonnánál kisebb tehergépkocsival. A hulladékudvarokban személyzet segíti a jobb tájékozódást, illetve segítséget nyújt a megfelelő elhelyezéshez. Fedett, zárt területen (építményben vagy konténerben) kell elhelyezni a lakossági veszélyes hulladékokat, továbbá a nem zárható gyűjtőedényekben tárolt hulladékokat, mint pl. a sütőzsiradékokat, a gyógyszereket, a szárazelemeket, a festék- és lakkmaradékokat, a növény-védő szerek maradványait, stb. A hulladékudvarba beszállított hulladékokat átvételkor mérlegelik, azok mennyiségét, minőségét rögzítik. Ezt megfelelő képzettségű kezelőszemélyzet látja el, aki ismeri a veszélyes és nem veszélyes hulladékokra vonatkozó nyilvántartási előírásokat. A különböző hulladékok külön gyűjtését eltérő térfogatú konténerek biztosítják.

A képződő hulladék mennyiségének várható alakulása:

Hulladék	2013 (t/év)	2014 (t/év)	2015 (t/év)	2016 (t/év)	2017 (t/év)	2018 (t/év)	2019 (t/év)
Települési szilárd hulladék	288,18	291,04	293,90	296,74	295,50	295,00	294,50
Csomagolási hulladék	34,72	37,80	60	65	70	70	70
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	n. sz.	n. sz.	n. sz.	n. sz.	n. sz.	n. sz.	n. sz.
Zöld (bio) hulladék	3,60	3,40	3,30	3,10	2,90	2,80	2,60
Veszélyes hulladék	0,92	0,95	0,97	1,00	1,03	1,05	1,07
Összesen:	327,42	333,19	358,17	369,43	369,43	368,85	368,17

A keletkező hulladékok keletkezésének tervezett mennyisége (t/év)

5. sz. táblázat

Az országos és regionális adatoknak és előrejelzéseknek megfelelően a települési szilárd hulladékoknál évi 1-2%-os növekedést prognosztizáltunk.

A csomagolási hulladékok begyűjtött mennyisége a házhozmenő szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével drasztikus növekedést mutat, szemléletformálással a tervezett mennyiség tovább növelhető.

A veszélyes hulladék aránya növekedni fog a szelektív hulladék gyűjtés kiterjesztésének következtében.

A zöld hulladék arányában csökkenés feltételezhető, a házi komposztálás nagyobb elterjedése következtében.

Az építési-bontási hulladékok mennyisége sok alkalomszerű tényezőtől függ (pl. nagyobb területű építkezések, bontások nehezen prognosztizálhatóak) és erősen függ a település jövőbeni fejlesztéseitől, melyek nem feltétlenül az Önkormányzat felelősségi körébe tartoznak. Továbbá a népesség változásával sem számoltunk, mert ez nem tervezhető tényező.

Közterület tisztítás

Kőröshegy Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi környezetvédelemről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 11/2006. (IV.24.) számú önkormányzati rendelete került figyelembe véve.

A rendelet célja, hogy Kőröshegy Község közigazgatási területén a környezet védelmét, közterületek és ingatlanok rendjét, a település tisztaságát fenntartsa, az ezzel kapcsolatos feladatokat, kötelezettségeket és tilalmakat a helyi sajátosságoknak megfelelően rendszerezze.

Az önkormányzat környezetvédelmi tevékenysége

Kőröshegy Község Önkormányzata környezetvédelmet érintő tárgykörben több rendeletet alkotott. Ide tartoznak a rendezési tervek, építési tilalmak, korlátozások, melyek meghozatalánál minden esetben figyelembe vették a környezetvédelmi előírásokat. Rendelet született emellett a köztisztaság fenntartásáról, a közterületek rendjéről, az állattartásról, a természeti értékek és kulturális örökségvédelem alá tartozó létesítményekről.

Zaj-, és Rezgésterhelés

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata.

Annak érdekében, hogy a településen élő lakosságot a legkisebb mértékben zavarják, illetve a jogszabályban meghatározott és a község képviselőtestülete által elfogadott előírásokat kielégítsék a zajterhelési értékek, azokat a Szabályozási Tervben kell érvényesíteni. A Szabályozási Terv figyelembe veszi a településen kialakítandó zajforrások környezetre gyakorolt hatását, valamint a környezet domináns zajforrásainak kölcsönhatását.

A településen egy fűrészüzem működik, mely működésével kapcsolatban lakossági bejelentés nem érkezett.

Kőröshegy község belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található. A községben működő kisebb vállalkozások (vendéglátó egységek) által okozott zaj a közvetlen környezetükben lehet zavaró hatású, de ilyen jellegű lakossági panasz még nem merült fel. A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról 27/2008. (XII. 3.) számú KvVM-EüM együttes rendeletben előírt alábbi zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

Zaj-, és rezgésterhelési határértékek

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

6. sz. táblázat

zajtól védendő terület	a felmentéssel érintett napok maximális száma egy naptári évben	határérték (LTH) az LAM megítélési szintre nappal (08-22 óra) (dB)	a határérték mellett betartandó korlátozások
Üdülőtérület	40	60 dB	A felmentéssel érintett napok maximális számán belül egy naptári évben azoknak a napoknak a száma, ahol a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló rendelet szerinti kritikus ponton (a továbbiakban: kritikus pont) a zajterhelés meghaladja az 55 dB értéket legfeljebb 10 nap lehet.

Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temető, a zöldterület	40	70 dB	a) A felmentéssel érintett napok maximális számán belül egy naptári évben azoknak a napoknak a száma, ahol a kritikus ponton a zajterhelés meghaladja a 60 dB értéket legfeljebb 30 nap lehet. b) Az a) pont szerinti 30 napon belül azoknak a napoknak a száma, ahol a kritikus ponton a zajterhelés meghaladja a 65 dB értéket legfeljebb 10 nap lehet.
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	30	70 dB	A felmentéssel érintett napok maximális számán belül egy naptári évben azoknak a napoknak a száma, ahol a kritikus ponton a zajterhelés meghaladja a 65 dB értéket legfeljebb 10 nap lehet.
Gazdasági terület	10	70 dB	nincs

7. sz. táblázat

Az emberre ható rezgés vizsgálati küszöbértékei és terhelési határértékei az épületekben

Épület, helyiség		Rezgésvizsgálati küszöbérték* (mm/s ²)	Rezgésterhelési határértékek* (mm/s ²)	
		A ₀	AM	Amax
Rezgésre különösen érzékeny helyiség (pl. műtő)		3,6	3	100
Lakóépület, üdülőépület, szociális otthon, szálláshely- szolgáltató épület, kórház,	nappal 06-22 óra	12	10	200
szanatórium lakó- és pihenőhelyiségei	éjjel 22-06 óra	6	5	100

Kulturális, vallási létesítmények nagyobb figyelmet igénylő helyiségei (pl. hangversenyterem, templom), a bölcsőde, óvoda foglalkoztató helyiségei, az orvosi rendelő	12	10	200	
Művelődési, oktatási, igazgatási és irodaépület nagyobb figyelmet igénylő helyiségei (pl. tanterem, számítógépterem, könyvtári olvasóterem, tervezőiroda, diszpécserközpont), a színházak, mozik nézőterei, a magasabb komfortfokozatú szállodák közös terei	24	20	300	
Kereskedelmi, vendéglátó épület eladó-, illetve vendéglátó terei, sportlétesítmények nézőtere, a középületek folyosói, előcsarnokai	36	30	600	

8. sz. táblázat

Energiagazdálkodás

Gázellátás

A település teljes területén kiépült a vezetékes földgázellátó hálózat. A rendszer biztonságára a Rendezési Tervben teljes mértékben figyelemmel voltak.

A település a vezetékes földgázt az un. ZALAI 8"-os nagyközépnomású gázvezetékéről kapja, mely a Balaton déli partját ellátó NA 200 mm méretű távvezeték, 6 Bar nyomással. A település téglagyári gödrének környezetében van a gázátadó-fogadó állomás, ahonnan Déli irányba Tab felé szintén ki van építve egy 20 Bar - os nagyközépnomású gázvezeték.

Villamos energiaellátás

Somogy megye villamos energia ellátása az országos 120 kV-os hálózati rendszerről vételezett villamos energiával biztosított. Ez a vezeték látja el a megye területén működő 9 alállomást.

Kőröshegy elektromos energia ellátása a Siófok-Balatonföldvár- 120 kV-os rendszerről biztosított, a Siófoki alállomásról. A rendszerről a település biztonságos ellátása hosszútávon, a fejlesztéseket is figyelembe véve megoldható.

A közvetlen ellátást 20kV-os hálózat és az arról lecsatlakozó 20/0,4 kV-os hálózat biztosítja, zömében légvezetékes rendszerrel,

oszloptranzsformátorokkal. A településkép javítása érdekében arra kell törekedni, hogy a fejlesztések és a folyamatos rekonstrukciók során már csak épített állomások és földkábeles ellátó hálózatok terveződjenek és valósuljanak meg. A település kép ezzel igen jó irányba változtatható.

A közvilágítást biztosító 0,4 kV-os ellátó rendszer szintén légvezetékes. A tartóoszlopokra helyezett lámpatestek biztosítják a település közvilágítását.

A településen jelenleg meglévő transzformátorok és tartóoszlopok körül előírt 2,5 m sugarú kört védőterületnek lehet tekinteni.

A lakosság környezet, szemlélet és tudatformálása

A települési környezetvédelem első számú letéteményese - a lakosság környezettudatossága és a civil szervezetek fejlettségi szintjén - a helyi önkormányzat. A környezeti kultúra általános szintje a lakosság körében nem megfelelő és nagyon lassan fejlődik. A legnagyobb probléma a közös feladat és felelősségviselés hiánya a település környezeti és természeti állapotának javítása érdekében. Nincsenek hagyományai a nyilvánosság és a társadalmi partnerség biztosításának, ami a fejlesztési programok támogatottságának hiányát eredményezi. A helyi közösségfejlesztés, a társadalmi szervezetek fejlettsége elmarad a kívánatostól. Természetvédelemmel foglalkozó szervezetek nem jellemzőek a településen. Az egészségvédelemmel, életmóddal, állatvédelemmel foglalkozó tevékenységek hiányosak. Kőröshegyen nem működik olyan non-profit szervezet, amely a környezet és természetvédelem ügyét képviseli. Több egyesület, civil szervezet megemlíti tevékenységi körében, de közülük hatékonyan csak kevesen dolgoznak.

A településen működő óvodában prioritás a környezeti nevelés. Megvalósulása az egészséges életre nevelésben, a környezeti kultúra megőrzésében, kirándulások szervezésében, és a hagyományok őrzésében nyilvánul meg. A szemléletformálás érdekében kiemelkedő fontosságú a lakosság állandó, naprakész tájékoztatása, amelyet a környezeti információs rendszer bevezetése lényegesen megkönnyítene.

Szükséges intézkedések lokalizációja

Környezetvédelmi felmérés

A környezetvédelmi program részeként 2016. Június-július hónapokban a kőröshegyi lakosság helyi környezettel kapcsolatos véleményének, javaslatainak megismerése online, ill. papír alapú kérdőíves környezetvédelmi felmérés keretében történt.

Tekintettel arra, hogy a szakmai- és közvélemény is Kőröshegyet komoly környezetszennyezési ügyekben nem érintett, nem terhelt településnek ítélte, a következő kérdésekre kerestük a választ:

- általában milyen a lakosság környezettel kapcsolatos ismerete, érti és megválaszolja-e a kérdéseket,
- van-e elszántság (egyáltalán ismeret) építő javaslatok megfogalmazására,
- a lakosság körében azonosítható-e valamilyen szándék, akarat a helyi környezeti ügyek előmozdítására (ha erre alkalom, lehetőség nyílna), akár a személyes tettlegesség által is.

A felmérés lebonyolítására kérdőíves módszerrel került sor (*a kérdőívet az 1.sz. melléklet tartalmazza*). A teljes felmérést képező minta 30 db megválaszolt, értékelhető kérdőív feldolgozásából készült.

A kérdőívekre adott válaszokat I.-től V.-ig terjedő blokkokban (témacsoportokban) értékeltük az alábbiak szerint. Az egyes blokkokon belül a következő megközelítést alkalmaztuk:

- mi a feltett kérdés általános jelentősége,
- mi a válaszok (értékelések, vélemények, stb.) összetétele,
- hogyan értelmezhetők a válaszok.

I. blokk: A környezet állapota és az egészség közötti kapcsolat megítélése

A felmérés egyértelműen legkritikusabb alapkérdése volt a:

" Véleménye szerint a környezeti problémák befolyásolják-e az Ön egészségi állapotát?"

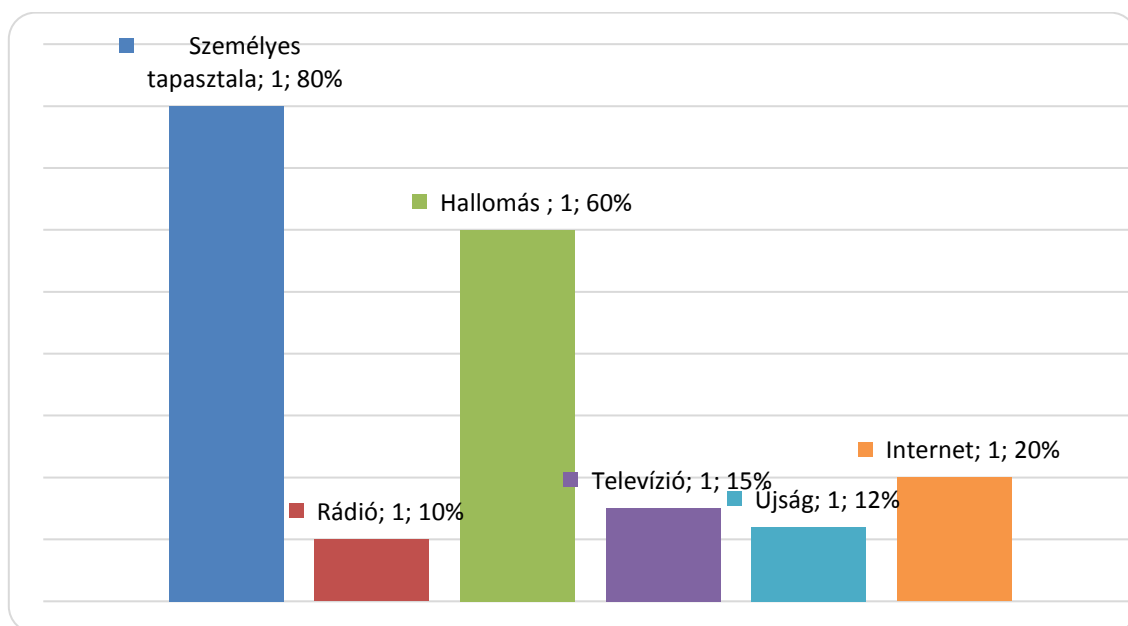
A kérdésre adott válasz eldönti ugyanis, hogy a válaszadónak környezeti ügyekben van-e személyes érintettsége és hajlandó-e azzal bármilyen módon foglalkozni, vagy pedig (megítélése szerint) semmi köze hozzá. Ebben az általunk alapvetőnek ítélt kérdésben a felmérés egyik legegységesebb megállapítását (és egyben központi üzenetét) fogalmazhatjuk meg, ugyanis a válaszolók 97%-ának véleménye szerint a környezetünknek köze van az egészségünkhöz.

A levonható következtetés szintén egyértelmű: környezeti ügyekben a lakosság érdekelt (mégpedig a személyes érintettség okán), tehát a lehetőség a párbeszédre, bevonásra nyitva áll.

II. blokk: Tájékozódás környezeti ügyekben

Információs dömpinggel terhelt korunkban különös jelentősége van annak, hogy a lakosság - ismereteinek megszerzésére, véleményének kialakítására- milyen módszereket, melyik médiát és egyéb hírforrásokat használ. Mivel a válaszadók az egyes hírforrások közül többet is megjelölhettek, ezért az értékelés összes hírforráshasználata a 100%-ot túlhaladja.

A válaszadók helyi környezetvédelemmel kapcsolatos információszerzési forrásai (%)

4. sz. ábra

III. blokk: Kedvező környezetállapotok, környezeti konfliktusok (általában)

A válaszolók helyi környezetállapottal kapcsolatos véleményét a következő kérdéssel próbáltuk megismerni.

„Kőröshegy község környezeti állapotával kapcsolatban mi az Ön véleménye az alábbi környezeti elemekről/tényezőkről?”

A válaszlehetőségeket a megszokott 1-5-ös skálához képest szűkítetten kínáltuk fel (jó, közepes, rossz) azzal, hogy a középezt "zavarónak" aposztrofáltuk. Noha a hármas skálával a célunk az egyértelmű véleménynyilvánítás elérése volt, a közepes (zavaró) értékek nagy aránya jelzi, hogy ez csak korlátozottan sikerül. (Vagy pedig a tényleges állapot sokak szemében se ilyen, se olyan, vagyis közepes.)

A válaszok alapján megállapítható, hogy a helyi környezeti problémák közül kiemelkedik a fő út mentén tapasztalható közlekedésből eredő zaj, mely leginkább a nyári időszakban zavarja az ott élőket.

Ezentúl a téli, fűtési időszakban a nem megfelelő minőségű tüzelőanyag használatából következő füst zavarja a lakosságot. Fontos kiemelni, hogy a háztartások nagy részében a télen keletkező hulladékot anyagától függetlenül tűzre dobják, mely cselekedet súlyosan károsíthatja környezetünket. Ezen cselekedetet nem elítélni kell, hanem megfelelő tájékoztatással, tanítással a szemléletet kell megváltoztatni.

A községben élők nagy része mezőgazdasággal foglalkozik, így természetes aggodalom a részükről a véleményük kérdésekor a termőföldek mennyiségi megőrzésének fontossága. Mely a felmérés többi pontjában szereplő illegális hulladéklerakásnak is köszönhető, hiszen féltik a mezőgazdasági területek minőségét a káros anyagoktól.

. táblázat

A környezeti tényezők minősége a válaszadók alábbi százaléka szerint

Környezeti elem/tényező	Jó (nem zavaró)	Közepes (zavaró)	Rossz (nagyon zavaró)
1, A levegő minősége nem fűtési időszakban	100%	-	-
2, A levegő minősége fűtési időszakban	7%	81%	12%
3, A levegő minősége a fő út mentén	40%	60%	-
4, Az ivóvíz minősége	80%	17%	3%
5, A szennyvízkezelés színvonala	80%	20%	-
6, A felszíni vízfolyások minősége (pl. Séd patak)	50%	48%	2%
7, A felszín alatti vizek (pl. talajvíz) minősége	40%	60%	-
8, Az ivóvízbázisok védelme	40%	60%	-
9, A külterületi talajok állapota, minőségük	35%	60%	5%
10, A külterületi termőterületek mennyiségi megőrzése	25%	60%	15%
11, Természetes területek védelme (pl. Horgász tó)	80%	20%	-
12, A külterület, a táj állapota, rendezettsége	90%	10%	-
13, A község beépített területének és a zöldfelületeknek az aránya	65%	35%	-
14, Környezetterhelő, szennyező gazdasági tevékenységek (ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, szolgáltatás)	60%	40%	-
15, A lakossági hulladékgyűjtése, elhelyezése	50%	43%	7%
16, A község utcáinak, közterületeinek tisztasága	80%	15%	5%
17, Gépjármű forgalmi eredetű zaj	8%	90%	2%
18, Gazdasági tevékenységből (ipar, szolgáltatás) eredő zaj	60%	40%	-
29, Vendéglátó, szórakoztató rendezvények, események zaja	70%	30%	-

9. sz. táblázat

IV. blokk: Jellemző környezeti konfliktusok

A válaszadók által az alábbiakban megfogalmazott környezeti problémák alapján lényegében megrajzolható a település "környezeti konfliktus térképe". A jelzett környezeti gondok és a javasolt megoldások jó közelítéssel fedik a program későbbi részeiben megfogalmazott célokat, feladatokat. Természetesen nem lehet minden felvetett problémára e tanulmány során megoldást találni, de ahol csak lehetett jelezzük a létezését, vagy a figyelem felhívása, vagy a probléma okának pontosítása, vagy a szükséges intézkedések megtétele céljából.

A következőkben a válaszadók által megfogalmazott környezeti problémákat, javaslatokat mutatjuk be, területenként és jelzett gyakoriságuk sorrendjében.

Levegőtisztaság

Probléma	Hely	Idő
Égetési rend be nem tartása	Egész település	Tavasztól ősziig
Téli időszakban nem megfelelő minőségű tüzelő anyag használata - füst	Egész település	Fűtési időszak

10. sz. táblázat

Zaj-rezgés terheltség

Probléma	Hely	Idő
Nagy gépjárműforgalom (személy, teher, kamion) következtében keletkező zaj-rezgés,	Fő út mentén	Egész évben, különösen csúcsforgalmi és szezon időszakban
Szórakoztató rendezvények zaja,	Egész településen	Éjjel, különösen nyáron (szezoni)
Segédmotor kerékpárok zaja	Egész településen	Kivéve télen

11. sz. táblázat

Hulladékgazdálkodás, köztisztaság

Probléma	Hely	Idő
Illegális hulladéklerakás	Település szélén	Egész évben
Zöldhulladék elszállításának hiánya	Egész település	Tavasztól ősziig

Kommunális hulladék elszállítása után szennyezett marad az útest	Egész település	Egész évben, főleg nyáron
--	-----------------	------------------------------

12. sz. táblázat

V. blokk: A lakosság környezeti aktivitásának területei

A felmérésben megkérdeztük a lakosságot hajlandóak lennének-e részt vállalni a község jobb környezeti állapotának érdekében és a válaszadók 95%-a tenne a környezeti állapotért. A következő kérdés arra irányult, hogy az általában fontosnak tartott lakossági szerep milyen területeken és milyen tevékenységekben nyilvánulhat meg.

"Az Ön véleménye szerint Kőröshegy Község lakosságának milyen feladatai/lehetőségei vannak arra, hogy a község környezeti állapota jobb legyen?"

Az alábbiakban a kérdőívben is szereplő táblázatot rendeztük át a lakossági aktivitások csökkenő sorrendjében, kiegészítve a jellemző feladatokkal, lehetőségekkel. Nyilvánvaló, hogy a személyes közreműködés lehetőségeit az ismeretek, a korábbi tapasztalatok, beidegződések nagyban befolyásolják.

A lakosság környezeti aktivitásának lehetséges területei, fontosságuk szerinti sorrendben

	Van feladata / lehetősége a válaszok %-ában	Nincs feladata / lehetősége a válaszok %-ában	Ha van feladata/lehetősége, akkor mi az? (az egyes területeken belül gyakoriságuk szerint)
1. A lakossági hulladék mennyiségének csökkentésében	37	63	<ul style="list-style-type: none"> o családi házas komposztálás, o fogyasztási szokások változtatása, o tudatformáló programok szervezése, o az újrahasznosítás szorgalmazása,
2. A levegő minőségének javításában	38	62	<ul style="list-style-type: none"> o korszerű fűtési rendszerek elterjesztése, o hulladék (avar, gumi, műanyag, huzalok) égetés tilalmának betartatása, o gyalogos, kerékpáros közlekedés népszerűsítése, o zöldhulladék elszállítása o parkosítás
3. A felszíni vízfolyások minőségének javításában	50	50	<ul style="list-style-type: none"> o vízelvezető árkok (házak előtti is) tisztítása, szemét összegyűjtése, o szemetelés mellőzése, o patak partjának karbantartása
4. A közterületek	60	40	<ul style="list-style-type: none"> o a lakossági tudatformálás, o több gyűjtődényzet kihelyezése,

tisztaságának javításában			<ul style="list-style-type: none"> o több munkaerőt kellene foglalkoztatni, település központon kívüli területek tisztántartása
5. A felszín alatti vizek (pl. talajvíz) minőségének javításában	62	38	<ul style="list-style-type: none"> o vegyszerek megválasztása, o vegyszertakarékos gazdálkodás, o emésztőgödrök megszüntetése, o jelenlegi feltárt szennyeződések gyors, hatékony felszámolása, o hulladékudvar kialakítása o mosóvíz csatornahálózatba engedése az utca helyett
6-7. A község beépített területének és a zöldfelületek arányának javításában	75	25	<ul style="list-style-type: none"> o növények, virágok, fák ültetése, o a lakóházak virágosítása, füvesítése, o több pihenő és játszópark létesítése, o park építése a patak és a faluház között
6-7. A külterület, a táj állapota, rendezettségében	75	25	<ul style="list-style-type: none"> o figyelemfelhívás, o társadalmi munka, o intenzívebb gyomirtás, o iskolai programok szervezése, o elhagyott parlag területek ellenőrzése, o illegális hulladéklerakók felszámolása,
8-9. A külterületi talajok állapotának, minőségének védelmében	87	13	<ul style="list-style-type: none"> o illegális hulladéklerakás megszüntetése o vegyszertakarékos gazdálkodás,
8-9. További természetes területek védelmében	87	13	<ul style="list-style-type: none"> o vegyszertakarékos gazdálkodás, o figyelemfelhívás, o iskolai programok szervezése, o szemléletformálás
10-11. Forgalmi eredetű zaj csökkentésében	88	12	<ul style="list-style-type: none"> o sebesség korlátozás o segéd motorkerékpárok megfelelő használata
10-11. Szórakoztatóipari eredetű zaj csökkentésében	88	12	<ul style="list-style-type: none"> o hatósági szabályozás betartatása, (zajszint, nyitvatartási idő),
12. Az ivóvízbázisok védelmében	100	0	
12. Környezetterhelő gazdasági tevékenységek csökkentésében	100	0	

13. sz. táblázat

Kiértékelés összefoglalás

A bevezetőben feltett kérdésekre is reflektálva kijelenthető, hogy a lakosság általában tisztában van a helyi környezetvédelem fontos kérdéseivel és véleménye is van annak javítására.

A felmérést összefoglalva megállapítható, hogy a kőröshegyi lakosság számára nagyon fontos a környezetvédelem ügye, a problémákat és a lehetséges megoldásokat jól ismeri és általában arányosan értékeli (kivéve az egyértelműen szakmai ismereteket igénylő területeket, pl. a felszín alatti vizek veszélyeztetettségének kérdését). Saját szerepét, lehetőségeit fontosnak tartja a környezetügy előmozdításában és ezért a lakosság nagy része tevételes közreműködést is vállalna (amennyiben ennek feltételeit, körülményeit megteremtik). A lakosság aktivizálásában egyértelműen külső közreműködőre van szükség (legalábbis a kezdeti fázisban). Mindazonáltal a felmérés meghatározó pozitív üzenete (elsősorban a helyi környezetvédelem első számú szereplője, az Önkormányzat felé), hogy a lakosság környezetügyben fokozottabb szerepvállalásának lehetőségeit mihamarabb meg kell teremteni. Ennek kezdeti fázisát a folyamatos oda-vissza információáramlás, a kommunikáció megteremtése jelentheti, majd ezt követhetik a konkrét közös akciók. A lakosság irányába történő fokozottabb nyitásra a legelőnyösebb lehetőség a gyermekek szemléletformálásnak elkezdése, majd ezután lehet programokat, fórumokat szervezni a családoknak, mely alkalmak során lehetőségük nyílik elmondani véleményüket.

Környezeti problémák összegzése

A települési környezetvédelmi problémákat, a környezeti elemeket károsító tevékenységeket az alábbi táblázat tartalmazza.

Környezeti elemek	Károsító tényezők	Szükséges intézkedések
Levegő	Közlekedési eredetű légszennyezés növekedése	Nem releváns, intézkedés nem szükséges
	Mezőgazdasági és ipari eredetű levegőszennyezések, bűzkibocsátás	Nem releváns, intézkedés nem szükséges. Lakossági felmérés alapján fontos kérdés, így a megfelelő tájékoztatás bevezethető.
	A levegő pollen mennyiségének növekedése	Nem releváns. Azonban kényszerkaszálások, területek ellenőrzése a parlagfű szezonban ajánlott.

Víz	A talajvíz jelentős mértékű süllyedése, csökkenése	Nem releváns, intézkedés nem szükséges
	A talajvizek és a természetes vizek minőségének romlása	Nem releváns, intézkedés nem szükséges
	A vízkészlet egyre fokozódó mértékű felhasználása	Nem releváns, intézkedés nem szükséges
Talaj	A földhasználat strukturális problémái, defláció.	Nem releváns, intézkedés nem szükséges. Amennyiben az Önkormányzat területet vásárol, annak funkciójának meghatározása, és aszerinti gondozása fontos.
	A hulladékok környezeti kockázata folyamatosan nő, illegális hulladéklerakók.	Lakossági felmérés alapján probléma. Szükséges intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • problémás területek többszöri ellenőrzése • tiltótáblák állítása • fizikai akadályok telepítése • szemléletformálás.
	A talaj termőképességének romlása, tápanyag ellátási anomáliák.	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.
	A külterületek csatornázatlansága	Nem releváns, intézkedés nem szükséges
	Csapadékvíz elvezető rendszer.	Csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése, amennyiben lesz megfelelő forrás (ERFA).
Élővilág és tájvédelem	Az egyedi tájértékek feltárása	Megtörtént, helyi rendeletben szabályozva, intézkedés nem szükséges.
	A biodiverzitás csökkenése	Nem releváns, intézkedés nem szükséges. Helyi jelentőségű természetvédelmi emlék védelme (kocsánytalan

		tölgy), fenntartási terv elkészítése szükséges.
	A természeti értékek védelmének állandó konfliktus helyzetei	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.

14. sz. táblázat

- a régi temető zöldterületi rendezési tervével - kertépítészeti tanulmánytervével,
- a temető fejlesztési környezetrendezési kiviteli tervének elkészítése
- a községközpont zöldfelületének rendezési tervével – kertépítészeti tanulmány-tervével,
- A József A. u. 1. szám alatti ingatlan megvásárlása, A József A. u. 1. és 3. szám alatti épületek helyén parkoló kialakítása a községközpont zöldfelületének rendezési tervével - kertépítészeti tanulmányterve alapján (Önerős, Hazai forrás)

Vizsgált szempontok	Megállapított környezeti problémák	Javasolt intézkedések
Települési környezet tisztasága	Környezet tisztaságának romlása.	<p>A közterületek tisztaságával kapcsolatban lakossági észrevétel érkezett, mely alapján a közterületek tisztán tartását elvárják. Szükséges intézkedések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szemléletformálás, saját porták környékének tisztán tartása elvárható a lakosságtól is. Akciók szervezése civilek bevonásával (pl: porta takarítási/utca takarítási verseny, utcafelelősök keresése..stb) • árkok tisztítása az Önkormányzat feladata, elvégzését ellenőrizni szükséges. • a háztartásokban keletkező veszélyes

		<p>hulladékok gyűjtésére igény merült fel, hulladékudvar létesítésének lehetőségének vizsgálata, NHKV Zrt., és a közszolgáltató felé jelezni szükséges.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zöldhulladék gyűjtésre további igény merült fel a lakosságnál, melyet a közszolgáltató felé továbbítani szükséges.
	Kommunális fejlesztések hiánya, elavult géppark, úthálózat, műemlékek állagának megóvása...stb	Turisztikai vonzerő növelése érdekében, amennyiben forrás rendelkezésre áll, úgy ajánlott a hagyományok megtartását szolgáló attrakciók megvalósítása.
Energiagazdálkodás	A megújuló energiaforrások hiánya.	<p>A középületek energetikai fejlesztése, megújuló energia használata fontos. Amennyiben pályázati forrás adódik, úgy a helyi főbb alapellátási szolgáltatást (egészségügyi, oktatási, humán) biztosító, önkormányzati hivatal épületeinek teljes körű energaihatékonysági felújítását el kell végezni. A közvilágítás korszerűsítése, lámpatestek LED-es égőkkel való cseréje szintén megvalósítandó feladat.</p>
	Energiatakarékos beruházások hiánya	Fontos a megjelenő pályázati lehetőségek kihasználása. Az

		Önkormányzat a pályázati lehetőségeket ismeri, a megjelenő konstrukciókra felkészült.
Ivóvízellátás	Vízhálózati szakaszok és szerelvények elavult állapota	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.
	Ellátatlan lakókörzetek teljes körű közüzemi ivóvízzel történő ellátása	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.
Szennyvízkezelés	Szennyvíz kibocsátási mennyiségek nyilvántartása nem megoldott.	Nem releváns, intézkedés nem szükséges, önkormányzati hatáskör.
	Alternatív szennyvízkezelő technológiák elterjedésének hiányosságai	Nem releváns, intézkedés nem szükséges, önkormányzati hatáskör.
Csapadékvíz elvezetés	A meglevő csapadékvíz elvezető hálózat gondozottsága.	Szükséges egyes helyeken a csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése, amennyiben lesz megfelelő forrás (ERFA).
Zöldterület gazdálkodás	Alacsony a zöldterületek aránya, minősége.	Konkrét intézkedések megtörténtek: a régi temető zöldterületi rendezési tervével - kertépítészeti tanulmánytervével elkészült az önkormányzat, a temető fejlesztési környezetrendezési kiviteli tervének elkészítése megtörtént, a közszékhely központ zöldfelületének rendezési tervével - kertépítészeti tanulmány-tervével szintén elkészültek, a József A. u. 1. szám alatti ingatlan

		megvásárlása nem történt meg, a József A. u. 1. és 3. szám alatti épületek helyén parkoló kialakítása a közszékhely központ zöldfelületének rendezési tervével - kertépítészeti tanulmányterve alapján amennyiben forrás lesz rá(Önerős, Hazai forrás), úgy megvalósul.
	Az egyes területek ápoltsági – fenntarthatósági színvonala nem minden esetben éri el a kívánatos mértéket	Lakossági igények alapján szükséges intézkedések: <ul style="list-style-type: none"> • több növény, virág, és fa ültetése a közterületekre, éves költségvetésben való szerepeltetése; • a lakóházak virágosítása, füvesítése, szemléletformáló akciók meghirdetése; • pihenő és játszópark létesítése, pályázati lehetőségek megvizsgálása, • park építése a patak és a faluház között, rendezési terv megvalósításának, és a pályázati lehetőségek megvizsgálása.
Közlekedés	Kerékpárutak és járdák kiépítésének hiányosságai	Járdák-, és kerékpárút rendszerek kialakítása, felújítása, településkép

		javítása pályázati forrás esetén (ERFA).
	Belterületi úthálózat állapota	Települési úthálózat felújítása, fejlesztése pályázati forrás esetén (ERFA), illetve saját forrásból.
Épített környezet	Műemlékek rekonstrukciója	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.
A lakossági környezettudatos szemléletmód kialakulása	A környezeti információs rendszer hiánya	Nem releváns, intézkedés nem szükséges, önkormányzati hatáskör, forrás nincs hozzárendelve.
	A környezetterhelés aktuális adatai publikálásának hiánya	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.
	A környezettudatos szemlélet alakításának hatékonysága	Nem megoldott, helyi akciók, szemléletformálás, civilek bevonása szükséges.
Hulladékgazdálkodás	A hulladékok újrahasznosítási helyzete	Nem releváns, intézkedés nem szükséges, önkormányzati hatáskör.
	Veszélyes hulladékok külön gyűjtése	Nem önkormányzati hatáskör, lakossági igény bejelentésének továbbítása a közszolgáltató, és az NHKV Zrt. felé szükséges.
	Szelektív hulladékgyűjtés megfelelő gyakorisága	Nem releváns, intézkedés nem szükséges.
	Zöldhulladék gyűjtésének megfelelő gyakorisága	Lakossági igény bejelentésének továbbítása a közszolgáltató, és az NHKV Zrt. felé szükséges. Helyi rendelet módosítása is kell, amennyiben a gyakoriság növekedni fog.

Zaj-, és rezgésvédelem	Lakossági panaszok a közlekedésből és ipari tevékenységből származó zaj hatására	Nem intézkedés szükséges.	releváns, nem
Környezetbiztonsági helyzet	A közlekedésből, szállításból eredő veszélyek	Nem intézkedés szükséges.	releváns, nem
	Belvíz nem megfelelő kezelése	Nem intézkedés szükséges.	releváns, nem
	A korábbi gazdasági tevékenységek nem ismert káros környezeti hatásai	Nem intézkedés szükséges.	releváns, nem

15. sz. táblázat

Fogalmak

A légszennyezettség (immisszió) a levegőben a levegőterhelés hatására kialakult légszennyező anyag koncentrációja, beleértve a légszennyező anyag adott időtartam alatt felületekre történt kiülepedését. A levegőterhelés (emisszió) valamely anyag vagy energia levegőbe juttatása.

Az elérhető legjobb technika a korszerű technikai színvonalnak megfelelő módszer, üzemeltetési eljárás, berendezés, amelyet a kibocsátások megelőzése és - amennyiben az nem valósítható meg - a kibocsátások csökkentése, valamint a környezet egészére gyakorolt hatás mérséklése érdekében alkalmaznak, és amely a kibocsátási határértékek megállapításának alapjául szolgál.

Megítélési szint (LAM): a vizsgált zajforrás egyenértékű A-hangnyomásszintjéből korrekciós tényezőkkel számított, a teljes megítélési időre vonatkoztatott érték, amelynek mértékegysége: dB.

Megítélési időre vonatkozó rezgésterhelés (AM): a rezgésterhelésnek mérési irányonként számított, a teljes megítélési időre vonatkozó értéke, amelynek mértékegysége: mm/s^2 .

A rezgésterhelés legnagyobb értéke (Amax): a rezgésterhelésnek a három irányban kapott félperces maximumok összes sorozatából kiválasztott legnagyobb értéke, amelynek mértékegysége: mm/s^2 .

Vizsgálati küszöbérték (A0): környezeti rezgésforrástól származó rezgésjel legnagyobb értékének e jogszabály szerint megengedett mértéke, amelynek teljesülése esetén a vizsgált rezgés megfelel az előírásoknak, túllépése esetén további vizsgálatokat kell végezni a határértékeknek való megfelelés megállapítása céljából, és mértékegysége: mm/s^2 .